

Бинка Пеева

НА КОПИЕТО ТИ, ЛЮБИМИ!

СТИХОВЕ И
ИСТОРИИ ЗА
МЪРТВИ МЪЖЕ
И ЛЮБОВИ

Фондация КОМ
2007

Бинка Пеева

На копието ти, любими!
Стихове и истории за мъртви
мъже и любви

Календарът преди и после
Време да прегръщаш и време да избягваш
прегръдки

януари, преди

НЕСЪЩЕСТВУВАЩ СПОМЕН ЗА НЕВЪЗМОЖНА
ГРАДИНА

Вечер се подаряват хризантеми,
а на обед кокичета.
Не се потапят във вино.
Те
не обичат.

Не се поставят в една и съща ваза –
не защото са различни
по цвят, мирис и големина.
А защото е невъзможно.
Хризантемите умират от слана –
кокичетата от сняг се раждат.

Какво му остава на човек
да направи с двата букета?
Да ги разхвърля по паркета.
Да легне между тях.
Да ги снима.
Или просто да ги гледа.

Господи, каква красива градина.

януари, после

ОПЕЛО НА ГРАДИНАТА
РАЗХВЪРЛЯНО

тясно,
и мръсно място.
Но тук сме били щастливи.
Не през цялото време,
ясно.

Но сме били живи.

Животът
почти
е избягал от тука.
Полужива съм също.
Не знам къде е отишъл,
уви.

Не е в новата къща.

февруари, преди

ДЕСЕТА СЕДМИЦА

ПЕТЪК, СЪБОТА, НЕДЕЛЯ
се отделят
и се изскубват
като плевели.

Понеделникът
се опва между два чифта очи,
за да не личи, че зад него зее рана
(виж, почти не личи).

Върху вторника се мята забрана.
Разрешено е само блъскане в мрежата.

Нежно
срядата се разделя
на дванадесет часа
плюс нула.
В сряда може да се долови безбрежното.
В океана на срядата

не е важно дали си жертва или акула
(не е съществено за подбора на естеството).
Защото
при взаимното поглъщане
никой не може да победи.

Както и преди,
идва четвъртък.
В четвъртък се оплиташ докрай.

Има ли връщане.
Има ли връщане.
Познай.

февруари, после

ДЕСЕТА ГОДИНА

ДА ПРИБЕРЕМ
снимките
да свием знамената
фанфарите на любовта
са неми вече

* * *

СПРЯ
асансьорът
на моето желание
Дъхът ми
спря
от умора
Не те очаквам вече
Не мога да споря
Нямам сили
да те обичам
Застани далече
На разстояние

* * *

ВИЖ
руините на любовта
Постой за малко сред развалините
Не всичко съм срутила аз сама
И ти го знаеш

(Помълчи, де)

март, преди

ДИАГНОСТИЧНО

Дисбаланс, дисхармония...
Мога още твои диагнози да сложа, но
и без това се движа по острието на ножа,
така че – без никаква ирония! – по-добре
да се балансирам
хармонично
от двете страни на острието,
където
може и да ми изтече кръвта,
но от двете половини на разцепеното си тяло
ще опитам да слепя нещо цяло
не съвсем мое, но по-здраво –
заради стоманата през средата.
Едно цяло,
защитено отлично
от дисхармония и дисбаланс
понеже двете половини на това странно
аз
няма да се докосват, да се виждат, да се усещат
те изобщо няма да се срещат –
освен ако някой не махне ножа.
Този някой, който го е сложил.
Не аз.

март, после

ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СТАТУКВОТО

НЯКОЙ
е изтеглил
ножа
от сърцето
бликнало е
нещо
вероятно
кръв
възможно е
да е отрова
или вино
или просто
въздухът
свисти
и
създава
илюзии.

април, преди

НОЩЕН ПОРТРЕТ

Тънък, белозъб, кърдоглав.
Не звучи лошо.
Няма да ти слагам крила –
слава Богу, не носиш.

Мъчиш се да изглеждаш
по-голям с десет години.
Поглеждаш изпод вежди –
добре, от мене да мине.

Само не се преструвай,
моля те,
на безразличен.

Влюбен си, да ти кажа...
И аз, като че ли.

Аз пък какво започнах
изведнъж да ти правя портрет.
Сигурно от невъзможност
да видя теб.

април, после

ТРИПТИХ

Обичам
часовете
когато те няма
Обичам
дните
когато те няма
Обичам
да те няма

* * *

Изчерпана съм
Дъното ми прозира
Нямам мечта за утре
Нямам любов за вчера
За днес да не говорим
Нямам и спомен
за някога
да съм била
щастлива

* * *

Капчуците капят
Още малко
Още малко
И ще ни мине всичко
което студено болеше
и беше

рана от любов

май, преди

ДВУБОЙ

БЯГАЙ
от моята мрежа.
Аз съм
леплив инсект.
Аз ли залепвам,
към мен ли залепваш...
Няма живот за теб.

Няма
живот без тебе.
Няма
живот без мен.
Аз ли те сграбчвам,
мене ли сграбчваш...
Никой не е пощаден.

Никой
не ще пощада.
Иска си
своя враг.
Аз ли те тласкам,
ти ли ме тласкаш...
Ще се разбием ли пак?

май, после

ЧУПЛИВО

НЕ ТРЯБВАШЕ
да ми разбиваш
душата.
Такива остри

парчета стърчат
сега.
В чудо се виждам
аз самата
как да не се
убода.
Как да не порежа
най-близките си –
те не се пазят от мене.
Как да разнасям
непрекъснато
това опасно бреме.
Не трябваше
да ми разбиваш
душата.
На парчета е по-лесно
друг да я вземе.

юни, преди

БЕЛЕЖКА НА КУХНЕНСКИЯ ПЛОТ

Не защото заспиваш съвсем
ненавреме.
Не защото ме щипеш по дупето
самодоволно.
Не защото нахално ме караш да съм
послушна.

Не защото си време.
Не защото съм птица волна.
Не защото ми е задушно.

Не си тръгвам навъсена.

Просто е късно.

ЮНИ, ПОСЛЕ

* * *

ДЪЖДЪТ
се роди внезапно.
Нямаше
никакви признаци.
Беше
тихо, ясно,
беше полулято.
И (забравих)
беше през нощта.
Под прозореца
минаваха влюбени,
шепнеха,
а аз ги подслушвах.
Дъждът
също пошепна.
Нещо.
Думи съвсем неразбрани.
Като милувка на аерогара.
Капките
даже не стигнаха
до напращения тротоар.
Спряха в листата на явора.
Дъждът свърши.
Умря.

юли, преди

НЕЩО НАСЪН

Както си заспал подпрял буза
с полуотворени устни и подбелени очи
полуземите полупусти ужнасън пресечки
разхвърляй по тях ужас.

Метни камъните от своята пазва

по жадните змии на верните приятели
от прашната хралупа изритай гадателя
нищо да не предсказва.

През цялото време не забравяй
че най-хубавото предстои
да полееш с гориво
ако нещо изглежда живо
да му драснеш кибрит
един прекрасен край.

Уж насън после тръгни обратно
Стисни устни отвори очи
хвани ръката ми и прескочи.
Вече си тук вероятно.

юли, после

ГРАДСКИ ПЕЙЗАЖ

Замърляхме я
затъпкахме я
разпарчедосахме я
и я повесихме
върз поругените балкони
на мръсния град.

Парцалите дълго се вееха
избледняваха
изтъняваха
докато излияха напълно.

Всеки можеше да си обърше
пода с тях.

Мнозина се чудеха
за какво са ни повече тия дрипи.
Защо не ги смачкаме на топка
и да ги мушнем в близката кофа.

Ние също се чудехме.

август, после

ЧУПЛИВО 2

НЕ МОЖЕ
душа да се счупи
на две половини.

Една половина
е цяла половина.
Счупената душа
е развалина.

Не можеш да й сбереш
отломките
да я настроиш наново.
Не можеш да й слепиш
трошляците.
Няма с какво.

август, после

ЕВОЛЮЦИЯ

Отначало ги чакаме с любов.
После чакането става омразно.
След това ги чакаме с омраза.
Накрая ги чакаме от омраза.

ЕВОЛЮЦИЯ 2

Омраза от пръв поглед.
Стара омраза ръжда не хваща.
Намразих те тъй искрено, тъй грешно –
дано не те намрази друг така.

септември, преди

КАКТО ВЪРВЯХ ПО УЛИЦАТА

Още е лято.

Още съм млада.

Още обичам.

Днес е различно.

Утре ще видим.

септември, после

* * *

Погледни в огледалото
какво виждаш

Една не много стара жена
една не много умна жена
една не много жива жена

Запази спокойствие
тя
не те вижда

октомври, преди

* * *

ТОЛКОВА
свежо
мирише във

че просто
дъхът ми спира.

След тоя дъжд
почти в полусън
не остана
мръсна дия
нито от кучешки екскременти
нито от човешки думи.

Всичката помя
от живота ни сбъркан
се оттече в канала на времето.

Ала нещо все още
лепне помежду ни
една обледена молекула любов.

Ако можеш, хвани я.
Ако искаш
да я стоплим
в шепите.
Да направим опит нов.

октомври, после

СМИСЛИ

ПРЕДИ
когато
имаше надежда
поне
имаше
надежда

ПОСЛЕ
не остана
нищо
от което
да произтече

смисъл

На иврит
думата
за
надежда
е
тиква.

двадесет и втори ноември

* * *

Дарявам те,
каза тя:

С любов,
пред която ще си малък.
С близост,
която ще пропиелеш.
С топлина,
която на вятъра ще пръснеш.
С вяност,
която сам ще стъпчеш.
С почит,
каквато си заслужиш.

Приеми моите дарове,
за да се изпълни нареченото,
че ще бъдеш наказан от себе си.

двадесет и втори декември

* * *

Даряваме те,
казаха те:

С един прекрасен късен син,
да не погубиш в безмислици нишката на дядо си.
Със слава и успех,
да не останеш жаден в реката и гладен на нивата.
С жена, която те обича,
да има сладост успехът ти и да си винаги нашрек.

И те даряваме още:

С безмерно самолюбие,
да съгрешаваш, за да можеш да се покайваш.
С лош характер,
да мъчиш най-близките си, за да научиш да се молиш.
С покварени приятели,
да те изкушават, за да получиш справедливост.

Истории за мъртви мъже и любви

На всички жени, които смятат
за себе си, че не са кучки

Технология на раздялата

Някой ден всеки мъж те напуска. Евгения прозря това късно и го преживя драматично. Случи ѝ се същото, което се случва с милиони жени всяка минута (но тя кой знае защо бе абсолютно сигурна, че това за нея не важи). Тя реагира странно. Сякаш се раздвои. Докато разбитото ѝ сърце изразходваше неподозирани ресурси от страдания, умът ѝ задълба в неизвестно успоредно пространство. Там не капваше ни сълза. Най-много няколко капки каберне совиньон да се разлеят, ако сърцето за момент надвие ръцете. Противно на опита, науката и прочее, виното избистряше нейната мисъл и замъгляваше чувствата ѝ. Така оцеля.

В успоредното пространство. Където думите са по-важни от значенията си.

Някой ден всеки мъж те напуска. Важното е да формулираш този факт красиво. После трябва да го разчепкаш, да го почистиш хубаво от всякакви полепнали пращинки чувства. Тогава вече можеш да го проучваш хладнокръвно.

Колкото и шарен да е животът, има само три начина, по които мъжете напускат жените. Ако ти си била обзета от него, но изведнъж си дадеш сметка, че вече не трепваш, щом го видиш, а ден след ден откриваш нови и нови (неизчерпаеми?) негови недостатъци, значи те е напуснал. Ти не го предаваш, поне не веднага, може и никога – Евгения познава не една жена, която нито своя мъж обича, нито се стреми към друга любов, нито се нуждае от любов, и не изглеждат по-нещастни от нея, напротив.

Вероятната причина той да те напусне е в някаква изначална грешка – дали в химията или в още по-дълбоки субатомни равнища. Отначалонещатасатакива, послесъвсемнаопаки. Всъщност отначало си като под наркоза, дори обзетият от демонски дух шаман е по на себе си от жената, обзета от мъжки дух. После нещата се объркват (подреждат?) и както демонският дух напуска шамана и той се освобождава, така чуждият мъжки дух един наистина прекрасен ден напуска жената и тя се освобождава.

Няма по-хубаво събитие в женския живот, няма и по-недооценено. По-чувствителните патки сред жените даже истински страдат, че вече

не са влюбени.

Първият мъж на Евгения я напусна по този начин, още на втората година след брака им. Малко след това тя му изневери, но можеше и да не го направи тогава, въпрос донякъде и на обстоятелства. Родила второ дете, отглеждаха ги заедно, направи два-три аборта, разведе се чак след осемнадесет години брак, през цялото това време изглеждаха в очите на хората една симпатична основна клетка на обществото, която няма тежки проблеми и има добри прогнози. Обаче неговият дух я бе напуснал и тя бе свободна от него.

Но като истинска чувствителна патка през цялото това време тя като откачена се стремеше да бъде обзета от някой друг мъжки дух, не помалко чужд. Всеки път с надеждата, че ей сега ще открие своята разделена от злите сили половин душа, която също я търси и я жадува, защото половината душа е много самотна, нали. Имаше даже случаи – единични, когато почти можеше да се закълне, че се слива с нея. Особено в един.

Някой ден всеки мъж те напуска. Ако се освободиш от чуждия мъжки дух, може и да не си дадеш сметка колко си щастлива. Но винаги си адски нещастна, ако той те предаде в момент, когато си още обзета от него. Изчезва и оставя вдлъбнатини по леглото и дълго време те зеят като дупки, колкото и да тупаш възглавницата и да обръщаш дюшека.

Вторият мъж на Евгения я предаде девет години след срещата им. Възможно е междувременно да е имал инцидентни изневери, но под предателство тя разбира само едно – когато душата започне да търси нова половина. Те продължиха още известно време да представляват номинално една симпатична основна клетка на обществото, отглеждаха си децата, правеха секс доста редовно и дори вдъхновено, и създаваха впечатление, че нямат тежки проблеми и имат добри прогнози. Но той се беше оплел в диренето на нова половина. На моменти изглеждаше, че това няма голямо значение, дори че е сложил край на търсенията си. Друг път просто му пишеше на челото как си въобразява, че се е сълял с някаква... нова.

Евгения още обръща дюшека и всеки ден наблюдава как дупките изчезват, вдлъбнатините се смаляват и заприличват на това, което всъщност са – следи от задник.

Колко печално. От Мъжа на живота ти някой се е превърнал във Втория ти мъж.

Колкото до дупките, особено компетентен по тях е Дон Хуан. Ако една жена е раждала, от нея никога не може да излезе велика магьосница. Защото не е цялостна. Евгения беше поразена от откритието на Кас-танеда: всяко раждане отваря в духа и в тялото на жената огромна, неза-растваща дупка. Дори по природа да има свръхдарба, в магическата ре-алност раждалата жена се вее като раздрано платно и всеки, дори посредствен мъжкар ще я победи, само защото е цялостен. Те винаги са цялостни.

Хе-хе... Не е само с магьосниците така, даже най-рядко е с тях, до-колкото те самите са най-рядка порода (са ли изобщо?), с обикновените хора е същото. Светът е пълен с посредствени мъже, успели да стъпят на вратлетата на стойностни жени, които са направили най-важното и най-фаталното нещо в женския живот – станали са майки. И поради то-ва са загубили своята цялостност и своята сила.

Все пак, надява се Евгения, дупките имат свойството с времето да позарастват. Може да ги замрежва някаква съединителна тъкан, да ста-ват непрозрачни, знае ли... Но си спомня баба си Мария, майката на майка ѝ, беше родила девет деца (каква ли рибарска мрежа би видял в нея Дон Хуан), и накрая на живота си, а тя живя повече от осемдесет и пет, излъчваше една хармония, която без съмнение отразяваше вътреш-на цялостност.

Яркосините ѝ очи гледаха умиротворено и надвсекидневно.

Евгения роди три деца. Усеща да я пронизват всякакви ветрове. То-ва не винаги е неприятно, но понякога е страшно.

Тогава осъзнава, че през нея профучава дивият южняк, който нака-рал прадыдо ѝ, бащата на баба ѝ, дядото на майка ѝ, да вдигне брадвата и да посече жена си. После зарязал двете сирачета и избягал в Атон, ста-нал там прислужник и там умрял.

Всичко е от ревност, да.

Но, както казва Данчето, която е не просто умна – тя е мъдра, – не свършва животът и неговият смисъл с една умряла любов, и любовта не умира със смъртта (им?), и ние сме опората на следващата любов.

Така е. Но не и ако ти лично си я убил. Бог да ги прости!

Някой ден всеки мъж те напуска, обаче някои наистина го правят по най-ужасния начин.

Те умират.

Никога не успяваш да проумееш защо точно те от толкова много хора, защо сега, защо изобщо.

Сашо

Сашо умрял на трети февруари. Той умрял в Свиленград, където си живееше, и Евгения научи този абсолютно нелеп факт с няколко дни закъснение. Към триста и петдесет километра разстояние. Лошата новина донесе другият Сашо, Професора, който всъщност ги запозна. Тогава тя работеше в „Земеделско дело“ (минаваше за влиятелен, за втория по значение всекидневник) и Професора измисляше интересни за нея командировки – по-далече от София и малко нещо по-различни от официалната политика, в които се промъкваха (подпъхваха?) думички като гражданско общество например, на които срещаше нестандартни тогава хора и не й се налагаше да си изсмуква от маникюра патетични слова за трудови успехи.

Ще те запозная с адаша, каза й в Свиленград Професора.

Страхотен човек, невероятен мъж, тукашен е, обаче няма да повярваш, че е възможно толкова да няма провинциални комплекси и толкова да е истински и готин.

Беше Димитровден и ги возеха към едно близко село на обеден курбан. В Свиленградско Димитровден е нещо като национален празник. Курбанът беше цяло теленце, обедът бе опнат в някакъв двор на дълга маса, пълна с хора. След приветствията и запознанствата с местните първенци, с Професора ги настаниха на двете свободни места, тя седна, обърна се възпитано към съседа си отляво и разбра, че е той. Освен това за същата частица от секундата разбра, че той разбира, че е той, и разбира също, че тя е тя, и че тя разбира, че е тя.

Стават такива невероятно хубави неща.

След малко й изплува сицилианската приказка „ударен от гръм“. През следващите пет минути и Професора беше наясно, че става свидетел и неволен причинител на истинско природно бедствие, и успя само да се вмъкне с репликата, че това е адашът.

Тя смътно отбеляза за себе си, че е излишно да й го казва, защото по-добре знае какъв страхотен и невероятен мъж седи до нея и как просто статистически не е възможно на едно и също място да има двама от

тая и без това абсолютно рядка порода, така че няма кой друг да бъде.

Точно на колко години беше Сашо тогава? Кой знае. Някъде към четиридесет, малко отгоре навярно, май не го попита. Няма го на снимка и на моменти се опитва да си съчини чертите на лицето му, когато възрастност безвъзвратно ги е загубила. Помнеше го цялостно, като красиво, добро, одухотворено същество, висок, строен, съразмерен, силен, кестеняв, но никакъв конкретен образ. Неизличим (неизлечим?) спомен имаше единствено от неговата сексапилност, която я заля и полузадуши. Сигурно е излъчвала нещо подобно. Следващите два-три часа бяха някакво мъчение от тостове, пълнене и изпразване на чаши и чинии, губене на ценно, ценно, ценно време. Много внимаваха да не си допрат лактите, сякаш това невинно действие би могло да ги взриви. И наистина можеше, по дяволите.

Краят на обяда сложи край на мъчението. Защото после имаше нещо си друго по официална програма – примерно среща с обществеността, и тя бе длъжна да е там, нали трябваше после и материал да пише...

Вечерта пък лично общинският кмет, прочутият Мангъфов, лека му пръст, бе поканил „другарите от София“ в село Димитровче на общоселски празник, който се развихри около затрупани с ядене и пиене маси в специално построената – оказа се! – именно за такива общоселски тържества града...

Където пък бяха спазарили да свири не кой да е, а великия Ибрям (тогава Иво Папазов)... И с нея, която бе слушала само скапани записи на гениалните му свирни, стана нещо напълно потресаващо.

От мига, в който видя Ибряма да вдига кларнета и чу първия писък, от очите й рухнаха сълзи. Ставаше, хващаше се за несекващото хоро, сядаше в изтощение, и после отначало, а сълзите й просто не можеха да спрат. Стичаха се по бузите й, бършеше сополи, от време на време улавяше смаяните погледи на колегите, които може би и уплаши, Професора се опита да й каже да се стегне, но какво от това? Тя бе щастлива и знаеше, че след малко ще се случи нещо, което ще помни цял живот, и ще му се радва цял живот.

И то стана. Вдигна замъглени очи към вратата, там стоеше Сашо. Гледаше я, както бих желала да я гледа, и тя просто тръгна към него. Професора я догони с чантата и якето. Беше приел фактите еднопосочно, както и те двамата – каквото има да става, ще става.

Впиха се в целувка и се вкопчиха един в друг буквално щом излязоха пред вратата. Много неприлично. Но това е. После на бегом до колата му, бясно каране без никаква видимост – целувката продължава – отбивка, черен път, спират. После стонове на облекчение. Пълнота.

Сигурно към полунощ Сашо по същия самоубийствен начин подкара колата към границата, там на капепето пиха кафе, без да си изпускат очите, сетне се понесоха към някакви лозя.

Магията ги бе всмукала. Нощта ги бе накарала да повярват, че са последните хора на земята. В лозята спряха пред малка каменна вила. Легло, маса, огнище и чешма, пишка се навън.

Няма значение! Благословена да е тази къщичка. Не може да се каже, че научи в нея нещо определено за живота, мислите и надеждите на Сашо. Нито пък той за нейните. Нямаха време.

Нямаха желание да чепкат нито нещата преди, нито нещата след. Мигът ги бе събрал с такава щедрост. Не можеха да му изменят и не го направиха. Просто наистина бяха последните хора на земята в последното им сливане.

Тя пътува до Свиленград още два пъти след първата им среща. Той, естествено, не дойде в София нито веднъж. Тя си измисляше съмнителни отвсякъде командировки, но за Сашо беше невъзможно. И третия път просто беше за сбогом. Не си го казаха. Никой от двамата не напусна другия. Тя се опита да го забрави. И го забрави, до оня ден, когато в редакцията дойде Професора.

Чаша вино в памет на човека, с когото изживя такава разтърсваща емоция, който бе адекватно голям мъж във всичките си измерения, физически и духовни. С надеждата, че има свиленградчанки, които също го помнят и също ще го поменат.

И така, на третото ѝ отиване се сбогуваха. Бяха в хотелската ѝ стая, имаше страховита буря и токът спря за цялата нощ.

Те се прегърнаха снишени и смалени от предчувствия и предзнаменования, галиха се топло и тъжно и после той си тръгна.

Мартиролог

Евгения изслуша мрачната новина от Професора, двамата си подрънкаха, пожалиха готиния човек, после той си отиде и тя остана на бюрото си като изцедена, а в подсъзнанието ѝ се утаи някаква мисъл. Покоро тревога. Даде си сметка, че през последните седмици често се е сещала за Сашо, без причина. Но не идеше оттам тази тревожност. Друга беше... успя все пак да я улови. И я надраска върху работна бланка с надпис „Земеделско дело“. „Започват да умират любовниците ми. Сашо“.

Беше загубила дотогава неколцина много близки мъже.

Татко, чичо Стоян, чичо Васко, чичо Сашо, вуйчо Гошо, вуйчо Боро... Но никога не бе умирал неин любовник. Точно това я разлюля. Стори ѝ се многозначително и плашещо.

Постепенно престана да мисли за това, но на следващата година се наложи да си го спомни. Ето го същото листче, на обратната му страна е написала „Пламен“.

Така започна този мартиролог. И сега е нелепо голям.

Когато се укрива в успоредното пространство, Евгения прозира, че времето променя ракурсите – каква разлика има дали умрелият близък мъж ти е бил любовник или вуйчо, ако и двамата ти липсват и няма начин да си ги върнеш?

Татко, чичо Стоян, чичо Васко, чичо Сашо също я напуснаха неоправимо, а част от жената в нея, от нейната личност се дължи на това, че е обичала именно тях, именно такива, каквито бяха.

Всички те умряха в рамките на 3–4 години, всичките бяха малко над шестдесетте, възраст, на която други са готови да правят нови семейства, да гледат свои (свои?) бебета, да наваксват загубено време и прочее.

Те просто умряха. Те не бяха светци и аскети, тези мъже.

Евгения си мислеше, че на младини са били идеалисти. Бяха доста разочаровани в зрелостта си. И бяха отчаяни, че идва старост, която ще ги изхвърли от бурния, лицемерния, грешния, прекрасния истински живот. Но не я дочакаха. По времето на тяхната черна серия, най-вече след смъртта на Татко, тя започна да подозира, че светът никога вече няма да

е същият.

И тя самата няма.

ЯНУАРИ, ПОСЛЕ

Жената и мъжът опознават душите си. Тя му разказва за баща си. Опитва се да предаде с думи какъв човек е бил, как го е обичала и колко ѝ липсва. Той тихо и проникновено изрича: „Аз ще ти бъда баща!“ Това я обърква.

Не като. А баща. Зашеметена е и вярва.

Когато всичко немислимо вече ѝ се е случило, тя ще си спомни тази клетва и ще се чуди колко ли неосъзната самота е имало у него напастена, колко ли вече му е тегнело да бъде сам, за да поиска да бъде баща не само на децата ѝ (на родените и на бъдещите), но и на нея самата.

Чуди се също как е могла да повярва, че той ще издържи, че той е в състояние да издържи такъв товар. И няма да побегне?

Сама си е виновна. Зряла жена не би трябвало да се връзва. Длъжна е била да прецени – един позастаряващ ерген, самотник, ексцентрик, жаден за овации от цялата публика, човек на жестовете, разглезен, арогантен...

Най-вероятно не я е лъгал. Искал е да бъде така, но се е надценил. Тогава е било вярно, а после е престанало да бъде. А тя именно е трябвало да предвиди.

Жената си налива вино, отпива голяма глътка. Децата спят, мъжа го няма и не се очаква, тя тихо си тананика.

Завеса.

Квинтесенцията на сполучливите бракове

ИДЕАЛНАТА ЖЕНА

Тя Го обожшава.

И. Ж. започва деня си с усмивка, защото го е видяла и тази сутрин. Тя с трепет посреща всеки миг негово внимание и с упование очаква следващия подобен миг.

Всичките му начинания и проявления в професионален, битов и междуличностен план приветства с деликатен възторг и никога

няма и най-малко съмнение в неговата гениалност.

Тя е всеотдайна към Него.

И. Ж. мисли първо за неговите нужди, а после за всички останали. Тя е винаги на негово разположение, независимо за какво и в кой момент би му потрябвала.

Тя знае преди него самия какво му е необходимо.

Неговите желания улавя преди той да ги е осъзнал. Тя усеща какво е настроението му от сто метра или през три стени.

Тя си знае мястото.

И. Ж. приема безусловно и почитателно всяко негово решение, засягащо съвместния им живот. Тя мълчи, когато той говори и след като

той спре да говори.

За нея е просветление да научи мнението му по всеки въпрос. Тя се потопява в блаженство от досега с мъдростта му.

Тя е ненапратчива, непретенциозна, няма собствени възгледи, приема неговата ценностна система, неговите приятели, неговото

чувство за хумор, неговите навици, неговите комплекси.

Тя е послушна, търпелива, не критикува никое негово действие или бездействие, не се обижда от никоя негова дума или постъпка, защото цени привилегията да бъде допусната наблизо до него.

Тя е универсална.

И. Ж. може всичко и го прави с несекващ ентузиазъм и без признаци на умора. Тя му ражда толкова деца, колкото той иска. Или не

му ражда, ако той не иска. Тя е свършена детегледачка, икономка,

домашна прислужница, дизайнер, готвач, сервитьор, майстор в раз-

лични области. Тя е безотказна, романтична и изобретателна любов-

ница, винаги готова да зареже всичко заради близостта с него. Тя е

мила компаньонка на повикване и сигурен нощен шофьор. Тя се справя

с личните си проблеми самостоятелно и не го отегчава с дребни досади от всекидневието. Тя е светска, интелектуална, изглежда винаги отлично, печели много и харчи малко.

Тя е благодарна.

И. Ж. нито за миг не забравя колко е щастлива и какъв голям късмет е извадила с него.

Петьо

С Петьо имаха дълга обич, някаква сексуално-интелектуална. Емоционалната им връзка продължи почти седем години, периодически тя се влюбваше за ден-два или месец-два и той оставаше на заден план замалко. Нито веднъж не се разделиха, не се напуснаха. Връзката им беше безнадеждна, безперспективна, ненаатрапчива и щадяща. Просто се бяха разминали във времето и това бе непоправимо. Синът му бе по-голям от нея, самият той беше по-възрастен от майка й с три години, имаше трети брак и бе преживял романи поне с половината (повече, повече!) от женския състав на редакцията. От редакционния фолклор: жената на Петьо казвала, че той го вдигал единствено с нея. Наистина женската глупост може да бъде безпределна. Той се бе развел заради нея с втората си жена, а заради втората – с първата. Човек, движен и мотивиран основно от чувствата си, Петьо не бе успял да направи полагащата се на големия му талант и на извънредно големия му опит кариера. Бе стигнал до завеждащ отдел, докато разни безличия се изредиха като замглавни редактори. С пълзене, естествено, а той хич не понасяше да пълзи и се пазеше далече от политическите началници. Когато животът ги срещна, бе направил петдесет и вече бе тръгнал надолу. Тя понякога си позволяваше да мисли, че тяхната близост е забавила поне малко този процес.

Не знаеше как е било с колегите в другите редакции, но в „Земеделско дело“ чукането беше епидемично, по системата всеки срещу всеки. Достатъчно беше да се харесвате с някого – тогава и командировки се комбинираха, екипи се измисляха, даже софийски терен се намираше, макар с терените в ония времена да беше много трудно. Развиваха се и драматични истории – всички знаеха за двойката, която имаше и детенце, но не се развеждаха. Най-вероятно им бяха забранили под заплаха от

уволнение, а да те уволнят тогава от вестник си беше тежко петно в биографията. Лицемерието на поодъртелите им началници, за чието минало се разказваха легенди, вече безусловно налагаше на младите журналисти да пазят външно приличие, за да „не научат в Бялата къща“, както се казваше на политическата централа. Евгения беше сигурна, че началниците докладват на своите началници кой с кого из редакцията се чука.

Тя мислеше, че Петьо не беше пропуснал нищо, което става за целта, сигурно само без Анна, която много ставаше, но той сякаш се страхуваше от нея.

В редакцията някак си се подразбираше колко сбъркано твърдение е това, че работата не трябва да се бърка с чукането.

Всъщност добрата работа води до добро чукане. (И обратно. Две хубави сентенции.)

От Петьо се учеха на занаят всички млади журналисти. Той беше човек, който вдъхновява и възпламенява другите. Беше вулканичен тип (по прякор Лудия) и в началото, когато още не бе започнал да дава фира поради водката „Царевец“, с която в последните години в десет сутринта сядаше на пишещата машина, той им вдъхваше невероятен респект. Евгения се влюби в него практически веднага, щом постъпи в „Земеделско дело“, но без никаква идея за близост. Както човек се влюбва в учител – тя беше само на двадесет и три. Действаше ѝ магнетично, привличаше я неговият дрезгав смях, неговите безкомпромисни коментари, неговите професионални истории, които сладко разказваше, събрал вечер хората от отдела си на шише водка.

Всъщност той започна да ѝ обръща истинско внимание, когато се изясни, че „става“ за професията, която той обожаваше.

Преди това – да, готино маце, крака, дупе, цици, дълги черни коси и прочее, но с такива по улиците е пълно. Щом започна да пише хубави материали обаче, всичко се промени. Може би от момента, в който тръгна серията ѝ за нейните любими народни песни и певици. С тях някак бе влязла в ритъма на неговото интимно кръвообращение. Често в петъчен следобед вратата на стаята му се отваряше широко и от вефа, издут до дупка, из коридора се разливаше Дунавското на Дико Илиев, или стоте каба гайди... Божана не пропускаше в „Разговор с вас“ да освежи ефира, а Петьо го преживяваше като празник.

Странно, не ѝ е присъщо да забравя такива важни подробности, но ето че не може да си спомни кога и къде за първи път правиха секс. Петьо използваше малко книжната дума „любим“, но трябва да се признае, че при него тя имаше буквално звучене.

Той в действителност любеше. Беше всеотдаен, търпелив (поради възрастта си?), залагаше много на любовната игра и силно се интересуваше от ефекта на ласките си. Нито веднъж не бяха имали неуспех в секса, защото бе възприел абсолютно правилната спрямо нея тактика да бъде нежен, нежен, нежен и компенсираше очевидно посъкратените си възможности с нейното пълно и безусловно отпускане. Галеше с ръце и думи, обаче—останасистаромоден. Даже би го нарекла срамежлив, обичаше (и тя) да гали и целува гърдите ѝ, но винаги някак стеснително я докосваше по венериния хълм и в изключителни случаи по-надолу. Понякога ѝ се налагаше да замира, за да не изпревари той мига, но винаги успяваха да задържат и да свършат заедно. Един тогавашен рефрен я обсебваше всеки път, като че беше писан за тях: Нямаме време / нито да почнем / нито да свършим навреме / и посребрелите / ти слепоочия / неистово светят над мене... И досега изплува от спомена и толкова я натъжава. Макар че никога в действителност не е бил над нея, тя достигаше оргазъм единствено отгоре.

Морето, единствената неизменна (неизменила?) любов на Петьо. Той живееше единадесет месеца заради юли, когато отиваше на морето, отначало на палатка, после с каравана.

През един юни избягаха двамата заедно на морето – в тогавашния Мичурин, на тогавашните многообичани от редакциите „кореспондентски пунктове“, и пътуваха с пътнически влак, и се разхождаха между рибарските лодки, и през нощта нагазиха уханна крайградска ливада, и тя пъ с цяло гърло „Море пиле, славей пиле, я запей ми песенчица...“, и Петьо ѝ се смееше, че става само за кръчмарска певица, защото бе прегракнала, и после закриха с одеяло счупеното стъкло на вратата в „кореспондентския пункт“ – недовършената мичуринска къща, за да не гледа хазайката, и на другия ден я заведе на своя къмпинг и на своето място, а къмпингът още беше празен, и после пиха студена мента в кръчмата на морската гара в Мичурин, и старите пушове, насядали на обедна ракия, му мятаха завистливи погледи, защото му бяха май връстници, а него влюбено го зяпа такова младо хубаво маце с лъскава копринена пола, и после тя се качи на корабчето и плака, защото го гледаше на кея как се смалява, смалява... И изчезна. Сякаш завинаги.

Помисли за момент дали тогава не е бил първият им секс, но не е, преди това – още през зимата – ходиха в Смолян. Беше възбуждащо преживяване, с много вино и с много емоции, включително и конфузни. На Петьо му се счупи преден горен зъб от протезата и той се скри да не

го види тя с грозна дупка на фасадата, докато смолянските приятели посред нощ му намериха зъболекар. После се развихри купонът, домакините се оказаха самородни певци с истински родопски гласове, и пееха от цяло гърло и от цяло сърце. Тогава тя дълбоко и завинаги обикна родопските песни.

Тази родопска магия подеждва след няколко години по абсолютно непредвидим начин. Един ден разбра, че бъдещият ѝ Втори мъж е свързан по кръв с Планината и поради този случаен житейски факт някак си реши, че заслужава повече доверие, дори повече любов, ако би било възможно.

След Смолян с Петьо започнаха да събират текстове на родопски песни. Най-любима, естествено, им беше „Бела съм, бела, юначе“, която тогава се знаеше като химн на Родопите.

Но Евгения си имаше своите тайни страдания – „Очи, очи, пусти черни очи!“, където на любовника се паднало кум да кумува на своята „гальовница“, и „Мила ми е, мамо, драчка ми е, Сивковскана, мамо, чоста гора“ – песен, съчинена от народа за бащата на лесовъда Борис Сивков, който е бил като баща на родопските гори, а пък самият чичо Борис беше състудент и близък приятел на Татко... На едно дежурство написа на Петьо върху страница от първа ревизия на вестника малко стихче-закачка: Обичаш ли Родопите?! Обичаш ли звездите? / Обичаш ли невени? / (Обичаш ли ме мене...) Някъде пази тази страница.

През годините, в които бяха близки, обиколиха сума градове и села в странни комбинирани командировки. В София най-често се приютяваха в гарсоньерата на сестра му или у един негов приятел. Един-два пъти ходиха у тях, жена му беше в дълга командировка, но Евгения предпочиташе гарсоньерата на Катето. Винаги си пускаха „Човек дава имена на животните“ на Боб Дилън, омагьосваше ги като мантра. Сексуалната им жажда не надвишаваше един-два акта месечно (един на два месеца?), но повече от секса ги сближаваха дългите, свършено нестандартни разговори, с които се забавляваха в чуждото легло. Петьо беше неизчерпаем и обсебващ събеседник, винаги разпален, емоционално изследващ предмета на разговора. Карали се бяха много пъти в редакцията за работа, но един-единствен път по други теми – и то дали е поет Недялко Йорданов. Според Петьо (и той бургазлия), Бургас е родил един поет – само Христо Фотев влизаше в тая висша категория.

Веднъж Петьо тръгна за Америка и тогава Евгения му подари

малката книжка на Лангстън Хюз – Тихата /хладна река/ ме помоли за /целувка.... Сам /като бутилка уиски/ на маса без човек... Няма часовници по стената /няма време /няма сенки /които от изгрев /до залез /да оставят по пода следа. /Няма светлина, /нито мрак /зад вратата. /Няма врата!... Обожаваха Лангстън Хюз. От Америка ѝ донесе забавна шарена рокля с ластици, която тя носи цяло лято и все се чудеше как ли я е укрил от жена си.

Когато тръгна в отпуска, за да роди второто си дете, чу от него едни от най-важните думи в живота си: няма заменими хора.

Тя усещаше, че Петьо, също като нея, е жаден за цялата нежност на света, но никога не бе успял да я намери концентрирана в една връзка, в един човек. Тогава бяха живи майка му и баща му – много възрастна двойка, и двамата писатели, толкова видимо влюбени един в друг на своята преклонна възраст.

Знаеш ли, каза ѝ Петьо веднъж, те са изключителни, винаги са били така, никой от тях не е изневерявал на другия. Знаеш ли, според мен те просто са си били достатъчни един на друг.

Сигурно, отвърна му тя, колкото да не мълчи, защото не го разбира напълно.

Факт е, че двамата му родители умряха в рамките на няколко месеца.

Много по-късно щеше да проумее какво означава някой да ти е достатъчен.

С Петьо не се разделиха, само престанаха да се любят, постепенно. Понякога си приказваха навечер в неговия кабинет, но не беше вече същото, макар че зеленикавите му очища пак я гледаха с обич и често с порив я притискаше до вратата в дълга, дълбока целувка. Той остаряваше и това бе тъжно през повечето време и неприятно, когато го прихваляше неговите нерви плюс следобеден махмурлук и започваше да крещи на околните, но никога на Евгения.

После тя напусна вестника, той остана, смениха се политическите началници, Петьо не успя да се приспособи към промените и много скоро умря. Преди да навърши шейсет и четири. Отведнъж.

Така умря и Татко, само че насън. Преди да навърши шейсет и четири.

Отведнъж.

АПРИЛ, ПОСЛЕ

Мъжът се прибира. По неговите световни критерии рано. Той е много, много уморен.

Той е съсипан от абсолютно световните грижи, които му се струпват всеки работен ден (нощ?).

Той няма други грижи, освен световни, и други интереси извън благото на човечеството.

Това е много, много уморително.

За това той не поглежда никого, не задава никакви въпроси (знае всички отговори), иска аспириин (да му разтворят) и антистенокардин, съобщава, че не е гладен, влиза в банята замалко, изхвърля на пода в кухнята наръч мръсни дрехи, нарежда да се пази тишина, и тръшва вратата на спалнята.

Домът тачи всичките му желания и нужди.

Мъжът е снизходил да се прибере (кога ли пак ще се случи) и спи.

Нищо по-заспало от заспал мъж.

Завеса.

МАЙ, ПОСЛЕ

Мъжът се е събудил. По неговите световни критерии рано. Той благосклонно се е прибрал някъде на разсъмване, преспал е два-три часа и даже е успял да отвори очи, преди да излязат. Опънал се е в леглото и наставлява. Детето изми ли си зъбите. Да. Да закуси.

Закусило е. Да се изпишка. Изпишкало се е.

Изрежи му ноктите. Изрязани са от снощи.

Обади ли се най-после на (Филип, Драган, Петкан...). Една работа не се ли свърши навреме, никога не се върши. Кажки, ако няма да я свършиш. Под леглото има прах, всеки път като се прибера. Нали щеше да викаш (чистачка, един майстор, втори майстор, трети майстор...). Как така си си оправила пералнята сама. Този хладилник пак мирише, кажки, ако няма да го миеш, да го измия аз. Докога ще се мотаете, закъснявате

за градината.

Те излизат просветлени.

Той остава да си отспи.

Завеса.

ЗАПИСКИ ПО КЪСЧЕТА ХАРТИЯ

Диалог от някакъв филм

– Какво е сполетяло госта ти?

– Нещастие, изгоряла му е къщата.

– Нищо, ще я вдигне наново. Нещастие е, ако няма за кого.

Реплика от пиеса

Мъжете са биологически длъжни да се чувстват объркани.

Колкото са по-объркани, толкова са по-мъжествени.

Наблюдение на Варя

Ние им внушаваме, че имат пера по задника, а те вземат, че си
повярват. После изискват даже да им харесваме перата,
нищо че зад-
ниците им са голи.

Наблюдение на Мариана

Големите „гяволи“ накрая попадат на кучки, които им
разказват
играта, а печените мадами – на някой гад, който ги
стъпква.

Констатация на Светла

Добър мъж е мъртвият мъж. Виж некролозите.

Питане от приятелка, пожелала анонимност

Абе, дали някой учен е изследвал вредата от влиянието на
вибра-
тора върху бъбреците!?

Първи закон на автора

След 40-годишна възраст всички жени са длъжни да се преобоядисат в блондинки, а всички мъже – да се подстрижат до го-ло или ка-надска ливада.

Втори закон на автора

Ако шофираш по разбит път, дупките в отсрещното плат-но ви-наги са по-малко, отколкото в твоето.

Болнични наблюдения

*Някои хора имат отхрачващо действие.
Половин доза аналгетик не успокоява наполовина болката.
В болницата ядеш повече и се излежаваш, а отслабваш.*

Ники

Животът ме иска! Take it easy! Don't worry! Жените голи до кръста!
Така казваше Ники.

Какво си овесила нос, муцо? Аре, тръгвай с мене, че в Самоков вече повръщат, ще ти мине. И отиваха да цапнат по „едно“, и й минаваше.

Ники Приятелят.

Ники купонджията, Ники пиячът, Ники свалячът, Ники колегата, Ники телецът, Ники баровецът, Ники боецът, Ники джентълменът, Ни-ки скандалджията, Ники наивният, Ники чаровният, Ники честният, Ни-ки верният.

Момченцето Ники.

Ники Приятелят.

Господи, и Ники го няма!

Преди години бяха любовници няколко месеца. Тя на 24, той на 28, ето ги на снимка, черно-бяла, седнали на миндерлък в тревненска му-зейна къща. Жоро ги е хванал така, че уж се държат за ръце, но не се държат, тука изобщо не са гаджета и не възнамеряват (поне тя). Дясното ѝ око е черно и почти затворено. Тази е първата от много последващи комсомолски екскурзии в „Земеделско дело“, с които „колективът се сплотяваше“. Големи веселби ставаха, и всевъзможни сплотявания...

Окото ѝ на снимката е черно (в действителност синьо), тъй като на снощния купон в ловния дом над градчето Ники се е развихрил и както всички танцуват, изведнъж я вдига нависоко, не се удържа и пада по гръб, а тя по очи чак зад него – и там веждата ѝ среща някакъв циментов праг, и веднага се подува, подува. И боли, и е грозна и нещастна, и много я е яд на Ники!

Мястото над дясната ѝ вежда е твърдо и по-изпъкнало и досега, всъщност много хубаво, че е такава. Един съвсем истински спомен от Ники.

В една късно-есенна вечер бяха заседнали в техния отдел на третия етаж на сладки приказки. Но Вили реши, че си тръгва, и останаха сами. Тя може би си тръгна, за да останат сами – не е изключено да е уловила тия вълни, които неочаквано (чакано?) засветиха между Ники и Евгения. Седяха и мълчаха и се гледаха в очите през едно боядисано с блазна боя зелено бюро. Неизвестно колко време. После Ники с тихи, тихи движения стана, надникна в коридора, загаси лампата и заключи.

После... тя вече не помни. И бюрата след това ги сменяха, и вестника най-накрая го утепаха... И Ники го няма. Така че никой не помни.

С готината му жена се запозна много по-късно, много след като бяха приключили връзката си. Това е важно, защото Евгения я хареса. Не искаше да е гузна пред нея, както и тогава не беше. Не я познаваше преди и не можеше да се чувства виновна после.

Всъщност, те не приключиха връзката си, само прекратиха секса и останаха най-близки приятели до края на живота му. В последните му години – а той умря така млад, току-що навършил 46 – пак работиха заедно, и това бе немалко изпитание за приятелството им, защото тя се явяваше собственик-работодател и началник на Ники. Но колкото и да се бяха ядосвали един на друг по работа, това не накърни тяхната близост. Тя знаеше, че през две врати от нея седи верен човек, и това бе силна подкрепа в трудните времена за техния независим (безпаричен)

вестник. Неговата компания често ѝ действаше ободряващо, антидепресивно.

Той имаше дарбата да я кара да се чувства едновременно като мъж приятел и харесвана жена...

Който е бил приятел на Ники, знае какво е загубил.

Евгения загуби уникалната сигурност, която ѝ вдъхваше той, че

каквото и да ѝ се случи, може да разчита на него. Че духовната им интимност вече не може да бъде разрушена. Че доверието между тях е докрай.

Както и стана – докрай беше. Само че краят бил толкова близо.

Ники истински се наслаждаваше на луксозния живот, осигурен от задгранични роднини на жена му. Караше си „Ланча тема“, пиеше си бърбън, пушеше боро или ротмънс, обичаше скъпи вещи, хубава музика, готини мацки, купони. Плюс остроумни, хапливи шеги. Вървя си, муцо, оплакваше ѝ се Ники един летен ден, и срещу мене две луксозни гаджета, полуголички, и аз надувам мускули и ги фиксирам. Обаче гаджетата гледат през мен, сякаш съм прозрачен. Само дето „чичко“ не ми казаха!...

В известен смисъл Ники се самоуби. Като у мнозина бивши активни спортисти, сърцето му не беше в ред. По-рано, още съвсем млад, получи микроинфаркти. Пушеше и пиеше здраво, с годините качи килограми. Но... животът го искаше, и той искаше живота! Така е.

Затова си беше Момченцето Ники до смъртта. Почнаха да го наричат тъй още в ранните им години в „Земеделско дело“ и той си остана Момченцето – въпреки внушителната си фигура и оределите коси. Хлапето си беше в него – едно палаво, разглежено, симпатично беляджийче с извънредно развито чувство за справедливост, дълг и чест.

В още по-трудните времена, когато властта изгони турците от България, а вестниците всеки ден получаваха партийна директива как да ги ругаят, Ники идваше в нейния кабинет във вестника, седяха с часове и си казваха неща, които никой друг не трябваше да чуе. Тя бе заместник-завеждащ отдел и се налагаше всеки ден да се рови в тази гадост, а Ники всеки ден ѝ вдъхваше омраза към властта и тази омраза я крепеше. От първия миг ѝ забрани да пише за кампанията по изгонването.

Муцо, за едното име живеем, каза, как ще си гледаме утре децата, ако слугуваме на тия мръсници? Пази си името! И тя го опази. Но защото Ники ѝ помогна. Някои дни няхаха време (и желание) за много приказки, Ники влизаше при нея, поседяваше с поглед, втрепен в голямата карта на България, и казваше със зли, свити устни: „Майката ѝ ебаха на хубавата държавичка! Да знаеш, че един ден със зъби ще ги късат хората.“ Е, не стана точно така. Но тогава го върваха.

В онези гадни времена темата за разхвърлянето на камъните и за

тяхното събиране владееше съзнанието, и сърцето ѝ също. Камък върху камък не остана от пясъчните кули. Камък зе, фърли и рече: „Проклет да е Цеко!“, а когато купчината станала грамада, Цеко почнал да си строи вила, но неговото проклятие се оказал дефицитът на керемиди. С моите камъни по чуждите глави. Като помислиш колко години – хиляди! Как сме ги обирали, събирали, прибирали, натрупвали, затрупвали, одявали, оглаждали, подреждали, напасвали, и с тях сме се сраснали, кой да е знаел, че идва ден за разграждане: да разхвърляме камъните, да почистим пътека назад към човека...

Освен съветската преса, която поглъщаха като малоумни заради самоубийството на социализма, тогава четяха Еклисиаста сякаш е дисидентска проза. Изглеждаше толкова утешаващо, че идва време за събиране на камъните.

Друга тема, която я мъчеше тогава, бяха думите. Какво правим с тях. Страшното подозрение на човек, който си изкарва хляба с думи, че един ден ще трябва да подменяме речника, защото изхабяваме безвъзвратно думите с лъжите, на които се правим, че вярваме. Тогава – абсолютно съвпадение сигурно – петгодишната ѝ дъщеря се прибра от градината и разказа следната съкрушаваща приказка: „Целият народ умря, и нямаше никой жив. И после умря едно детенце, то беше на три години. И после умря друго детенце, то беше на една година. И после умря още едно, то нямаше годинка. Но тука има и радостни неща...“ Обаче радостните Евгения не ги е записала и не помни да ги е имало. Какви ли биха били...

Щъкаха тогава едни икономически гении във висшите държавни редици, които бяха от комсомолското поколение изпечени лъжци и носеха бели костюми, а щом отвореха уста, започваха да бълват големи розови балони. С Ники дори нямаше нужда да обменят мисли по техен адрес. Какви ли дълбоки мисли пък и биха могли да предизвикат. Само се споглеждаха, той правеше физиономия „обратна захапка“ и мяташе поглед косо като биче, а тя пукваше от смях. Разбираха се свършено.

Беше толкова успокояващо, толкова съществено, че го има и е наблизо.

Някак не са я занимавали спомени как, къде, колко са правили секс. Имаше през това време среднощни, обвити с пара влакове, сигурно пътнически, които сменяха на възлова малка гаричка от сорта на Тулово,

имаше стари земеделци, при които я водеше и които го обожаваха заради именития му земеделски дядо, имаше чужди апартаменти, където тя не се усещаше в главната роля... Имаше едно остро чувство на недостатъчност, което я измъчваше.

Може би затова пиеха много, прекалено. Първо из кръчмите. Като затворят кръчмите, отиваха у някого. В една такава пиянска нощ се озоваха у Тони, донапиха се, с Ники се скараха и той си тръгна, тя му се вбеси и се изуча тъпо и мъчително с Тони, прибра се вкъщи и загледа от петия етаж как мартенският сняг пада на едри, бавни и чисти парцали и си мислеше колко красиво и чисто би падала с тях, ако можеше да събере кураж. Разбира се, че не можеше. Но в крайна сметка резултатът бе странно добър. Като мина време, като позабравиха случката, като улегна обидата – оказа се, че се чувстват по-близки отпреди, но по различен начин. Обичаха се, търсеха се, но без идея за секс. Всъщност оттогава станаха приятели.

Всичко това е само нейният възглед за събитията. А Ники го няма.

Ники го няма.

Ники го няма.

Стари предчувствия

НЕДОСТИГ

Внезапно
идват стихове
и знам какво ги кара

опитвам да изровя себе си
изпод огромната камара
фалшиви мои образи
гореща умна бляскава
пророчица в склероза
наивна хладна шантава
разголена в сарказъм
приятна лека весела
отчаяна противна
отровна тъпа вещица
чаровна безметежна

опитвам да изровя себе си
една жестока нежност.

ТРИДЕСЕТ И ТРИ

Нито в младост, нито в зрялост,
стъпила над междина
с постоянна нежна ярост
вода всеки ден война.
Витамини и домашни
онзиденшен куп чинии,
телевизорът е прашен,
коридора да измия...

Не е страшно, не е страшно.
Мога да се скрия.

С огледалото се мразим,
с пудра бръчките му трия,
то заема зловна поза,
хили се във бъдещ спазъм,
прави ми магия.

Не е страшно, него мога
и да го разбия.

Страшното е вътре в мен.
Поумнявам в спор самотен
оглупявам в спор със друг
не загубвам не намирам
не раздавам не прибирам
не запомням не забравям
нищо ново не създавам
нищо ново не съзирам
грешка ли е, че съм тук?

ЮГОСЕВЕР (Преброяване на невъзможностите)

Първо,
можем да се срещнем на юг
в една малка къща от камък
но тя едва ли ще ни приюти – няма как.

Второ,
можем да се срещнем на север
ако дойдеш при мене
но ти ще бързаш да си вървиш – нямаш
време.

Трето,
можем на изток или на запад
да побегнем за два дни
щом е пролет – все едно къде сме, нали.

Обаче
четвъртото ме смущава –
ти ще завиеш обратно към юг
немислимо е да те спирам. Тогава остава

Пето,
да чакаме лятото
на юг и на север.
А то
ще ни събере ли.

ТРИСТА И ПЕТДЕСЕТ КИЛОМЕТРА

КАКВО
ми остава, когато те няма,
освен природосъобразен живот.
Да се наливам с ракия,
да изпушвам по две кутии,
да се будя нощем, удавена в пот,
и да измислям стихове,
без да ги записвам.

ТРЪГНАХ СИ

ВИДЯХ
през стъклото
бляскави локви, захапани в крайчеца от студа
изкорубени покриви, лакирани от ситен,
невидим дъжд
криви попътни черници с опнати черни
пръсти
сенки от неизвестни човеци в бяла мъгла
дрипави ракити край бавни мътни реки.

Видях
земята в цвят
който би имало златото
ако можеше да ръждясва.

Видях
неща които
щяха да имат значение
ако ги гледах с теб.

НЕ МОГА

РАЗДЕЛЯМ ТЕ НА ЧАСТИ

Една
да си стои във къщи
(където мен ме няма)

Една
с морето да се среща
(където мен ме няма)

Една
по пътища да скита
(където мен ме няма)

Една да трупа въпросителни –

една да отговаря
Една да прави бодри планове –
една да ги събаря
Една в копнежите си да повярва –
една да ги задрасква

Разделям те на части
НЕ МОГА ДА ГИ СЪБЕРА

ПРОПОВЕД ОТ ДВАДЕСЕТИ ВЕК

ДОШЛО
е време
за разхвърляне
на камъните.

Най-добре
в градината
на съседа.

Ако няма градина
през прозореца.

Ако е високо
и не може
да се стигне
просто се изчаква
съседът да излезе
и тогава
камъните се разхвърлят
около неговите нозе.

Ако някой
го улучи

стават нещастни случаи

още по-добре.

ПРОЗЕЛИТИ НА ПРАВИЛНАТА ВЯРА

СЛАГАТ БЕЛИ РИЗИ
обличат бели костюми
говорят прекрасни
думи думи думи
чисти думи
чисто и
просто
думи
само думи
самоиздръжка самокритика
саможертва самоуправление

самоизмама
самомнение
саморазправа
самоизяждане
самозалъгване
самоуправство
самодоволство
самоуспокоение
самозаблуждение

МНОГО СТАРИ ПРЕДЧУВСТВИЯ

Понякога мисля че този свят
шумен и тъжен
е съвсем ненужен
щом момичетата заспават
разплакани
щом мъжете заминават нанякъде
уж съвсем закратко
и забравят да се завърнат
а незабравилите
загубват
своята щастлива тайна
да се завръщат очаквани.

* * *

Моето сърце и чашата
са скачени съдове.
Червеният огън в стъклото
подпалва стихията в мускула.
Червени отблясъци пулсации.
Обичам трансформациите
на червеното
но избирам рубина
цвят на силно вино.

МАРТ, ПОСЛЕ

Грешиш, казва той, в деветдесет процента от случаите грешиш. Но нали в останалите десет съм права, мисли тя по-късно, а в тия десет процента се събира всичкият ужас, цялото предателство. В момента обаче се сеца само да отговори тъпо, че не е така. Нищо. Това е етап от лечението. Първо се ужасяваш от наглостта му. Не ти се вярва, че срещу тебе е Той (Той е единствен и не е такъв!). С времето започваш да привикваш. Той не е единствен и е точно такъв.

Напразно всяка сутрин от тая проклетата година е чакала да се случи чудото, и да се

изтрие злото, и да се върне животът. Чудеса няма.

Всички са еднакви и портретът на незнайния мъж е просто един фалос. Не много голям.

При мъжете е важно не кой е по-добър, а кой е по-малко лош.

* * *

... Пази си душата, момиче, казва Данчето, пази я от лошо, от лоши мисли, погледни се колко си хубава и млада, и деца имаш, които разчитат на теб, и имаш още дълъг живот, нали не искаш да си развалина? Бъди егоист. Мисли за себе си: какъв е твоят егоистичен интерес? Да запазиш живота си. За тия десет години си получила всичко – любов, семейство, сигурност, внимание, авторитет. Знаеш ли колко много са жените, които частица от това нямат! И пак се взимат в ръце, намират основание да живеят. Обичай се. Гледай често небето, забравяш да го гледаш, гледай се в огледалото, радвай си се. Нямах право да се чувстваш нещастна, защото не си.

Take it easy! Don't worry! Животът ме иска! Виновна ли е Жени, че

обича живота! Нашият купон тече – да не го изпусκαме.

Други скръбни вести

Евгения взема днешния вестник. И намира новината, че Иво е мъртъв, най-вероятно убит. Кошмар.

Иво е Този, с когото изневери на Първия си мъж за Първи път.

Бог ѝ е свидетел, че много се съпротивляваше на това. Не го искаше, защото си представяше, че трябва да бъде вярна съпруга (на 22 години) и се залъгваше с надеждата, че ако му е вярна, може пак да го заобича. Защото вече не бе обзета от неговия, от чуждия дух, трепетът беше изчезнал, магията бе свършила и тя истински страдаше от загубата.

Така че в онази командировка до Копривщица, в която я пратиха от радиото заедно с Иво, нямаше никакво намерение за авантюри, караше си университетския стаж, вкъщи я чакаше двегодишно дете... образцов човек. Знаеше, разбира се, че Иво си пада по нея, но реши да не обръща внимание. От радиото им дадоха кола с шофьор – пълен лукс! – и нали все пак трябваше да си отчита стажа, замина.

Иво въобще не искаше, не можеше да повярва, че не го пуска в своята хотелска стая. Беше така тъжен, огорчен, нещастен, и настойчиво (по детски?) я молеше да влезе при нея, но тя се заключи, а Иво не се откажа, стоя пред вратата дълго и от време на време сигнализираше с тихо почукване, че е още там.

И нищо, Евгения не го пуска.

Обаче и тя не заспа. Странно, бе успял някак да я зарази.

На сутринта вече ужасно съжаляваше, че е пропуснала тази нощ, тя може би е била вълшебна, а Евгения бе я разхитила.

На кафето не смееха да се погледнат, Иво веднага улови нейното състояние. Тоя ден имитираха дейност. Нощта им започна рано и не свърши с утрото.

Който познава Иво, помни, че той беше красиво, високо, рижовато момче, сух и строен, трогателно луничав. В онази командировка

направиха нощен преход между Копривщица и Панагюрище по много труден тогава път, заледен, при минус 20 градуса и Евгения не може да забрави как през цялото време зяпаше оцъклената сред гигантско сияние луна над бялата ледена пустош и си мислеше, че ако колата се развали, ще е много добре. Няма да се прибират вкъщи, няма да се налага да играе театър, няма да се разделят с Иво. Не ѝ мина през ума, че просто ще се вкочанят.

Бяха близки още известно време, колкото да забременее (дали беше от него?) и да направи аборт – криминален поради тъпите забрани, и колкото да установи със сигурност, че съпружеският живот просто трябва да се понася, без никакви илюзии (но по-късно пак го забрави).

Не иска да помни, но не може и да изтрие от главата си какво ѝ каза Иво за Първия ѝ мъж. Познавах се отпреди нея, от покера. Ако някой играе с белязани карти, нищо добро не очаквай от него. Оказа се прав. Но това е друга тема. И неговият покер май не му донесе късмет. Но това е още по-друга тема.

Лека му пръст на Иво. Бяха влюбени, макар и за кратко. Или поради това. Как така се случи, та не са се срещали повече за толкова години? Амин.

ЗАПИСКИ ПО КЪСЧЕТА ХАРТИЯ

Неизвестна притча

Човекът се роди гол. Беше му студено, беше гладен и нещастен. И

той направи единственото, което умееше – зина да плаче.

Толкова

мъничък човек с толкова голяма уста. Орисниците го чуха и хукнаха

да го успокояват. Ревът му беше силен и неприятен, затова те много

бързаха... И като стигнаха, видяха, че са забравили торбата с даро-

вете. Оттогава човекът стои все със зинала уста.

Какво биха написали децата ми

Мама се разболя и я оперираха, после се прибра вкъщи и започна да пие и да пуши като откачена.

Лично откритие

Бракът ще оцелее. За да може да отговори човек, като го питат

„к'во стаа“: разведох се! Тържествено. Значително.

А не някакво си – чупихме се, разкарахме се, разделихме се...

Нова теория на прехода

Проблемът на прехода е незначителен. Хората се чувстват зле,

но ще се чувстват отлично, ако правят много секс. Но проблемът на

прехода е неразрешим. Хората не правят достатъчно секс. Не могат

да се настроят на тая вълна. Жените как да се настроят, като мъ-

жете са унили, скапани, несигурни, неподдържани, даже занемарени,

нещастни, отблъскващи. А пък такива мъже как да се настроят?...

Ей това е проблемът на прехода.

Шок

Скъпи мой, ти все още ме обожаваш. Намираш счупена запалка и

ми я носиш с възторг – мамо, страхотен подарък за теб! Но това ще

трае толкова кратко. Още две-три години. А аз забравям, че свървива.

И не му обръщам достатъчно внимание. А този път е за последно.

Наистина. Няма да раждам тепърва. Жалко.

Хамелеон

Болката е подлец. Когато го връхлети за първи път, човек не може да я идентифицира. При първата бъбречна криза отидох на гинеколог. Не знаех какво ме боли просто. При първите спазми на гастрита дълго време смятах, че съм гладна. Първите тежки кризи на ревност оприличавах на любов.

Решение

Дай му да ти се качи на главата, защото там ще му е неудобно.

СЕПТЕМВРИ, ПОСЛЕ

Жената бяга нагоре по изронените стълби към стадиона и плете крака в чехли с дебела подметка, които ѝ пречат да усеща терена.

Ако би се сетила да ги събуе, може и да се закрепи, но не се сеща и се изгърсва, обелва десния си лакът и натъртва задника си отдясно. На другия ден ще замазва с фон дьо тен синината около дясното си око и ще се опитва да си обясни защо е бягала посред нощ по тия стъпала. Ще си внушава, че е бягала от мъжа.

Но това не е съвсем цялата истина. Да, тя е спряла таксито и е слязла, не е искала повече да бъдат заедно (защото винаги, като е с него, усеща, че най-съкровено място е заето, там се е намърдала още една „тя“, но именно той я е пуснал), да, преди това го е нарекла боклук, да, още преди това той се е събличал в бара сред девойки от коловете, и са го снимали, и тя е вдигнала скандал да ѝ дадат лентата, и са ѝ дали някакъв – фалшив вероятно, осветен филм, да, всичко това я е изтормозило и изпълнило с гняв и отвращение.

Но сега бяга главно по една причина – защото се е налюскала. Пияна е. Пада, мъжът я настига и я удря по лицето. На другия ден ще твърди, че ѝ е пляскал шамари, за да дойде на себе си. Синината под окото е от падането на слепоочие. Не ми е ясно как оживя след такова падане, казва той. За щастие? Жалко?

Не се разбира.

Завеса.

* * *

Пламен. Вторият по време от мартиролога. Той беше много влюбен в Евгения. С една горчивина, която излъчваме вероятно всички, когато усещаме, че не ни обичат равно на нашата обич. Тя не беше влюбена в него, само увлечена. Впрочем, той сякаш носеше в себе си някаква горчивина изобщо. След като загина така абсолютно нелепо, тя започна да си внушава, че по някакъв начин се е чувствал обречен. Но може и да е точно така. Случайно ли беше се женил за две жени с еднакво име, при това толкова рядко, че Евгения просто не е чувала за трета жена, която се казва така. Зариа – Зариана. Омагьосвашо.

И как загина – не знае за друг подобен случай. Прибирали се с още един колега от командировка, спрели да се изпият в Балкана по тъмно, и Пламен изчезнал. Паднал в една урва.

Няма „лепа“ смърт, но тази е толкова нелепа, че я разбива.

Извадили го прекалено късно. Когато се сети за него, винаги се моли: дано да не е идвал в съзнание!

Пламен, когото в редакцията не обичаха много и го смятаха за карьерист, пък и той наистина правеше кариера, беше същевременно нежен поет. Посвети на Евгения стихове, в които сприите разкъсваха душата, но къде ги е прибрала – не помни.

Загубени са. Тъпо.

Пламен обожаваше двете симетрични трапчинки на гърба ѝ, точно под кръста, малко над дупето.

Пламен галеше ръката ѝ, гледаше я право в очите и в погледа му винаги висеше един и същи въпрос. Не получи отговор.

Заради Пламен не отиде на един от последните рождени дни на Татко. О, колко сме глупави, когато смятаме, че има време за всичко!

С Пламен изневери на Петьо, но за малко.

Ето ги на снимка няколко години след късата им връзка. В една кюстендилска застава – те тримата с Петьо, още Сашо от Кюстендил и неколцина офицери – граничари. Точно се е върнала на работа, след като роди дъщеря си. Стрелят с макаров по мишени, но пистолетът не е точен, тя не улучва, въпреки че е добър стрелец. Много са весели всички. За какво събитие – девети септември, или нещо земеделско? – са спретнали такъв голям екип – не помни.

Пламен. Горчивината си е там, дори в широката му за момента усмивка. Остават му само още пет години.

Нещо встрани

ОЩЕ МАЛКО ЗА СТРАДАНИЕТО

В двора на съседите, закътан и топъл, рано-рано е цъфнала голяма череша. Вали, вали, от снощи не е спряло, равномерно и пълноводно. Деветгодишният ми син наблюдава с възторжени очи дървото, но изведнъж помръква:

– А няма ли да се развали от дъжда?

– О, не! – отговарям авторитетно. – Но сигурно няма да върже плод, защото дъждът ще измие прашеца от тичинките и плодниците на цветчетата няма да се опрашат. Няма да има череша.

– И на дървото няма да му е добре... – натъжава се пак той.

– Ами, нищо му няма! – успокоявам го аз.

Но като се замисля, не съм сигурна.

* * *

И Чавдар.

Евгения не е сигурна трябва ли да мисли за него като за един от умелите си мъже, защото не бяха имали сексуална връзка.

Но от друга страна, Чавдар беше всъщност последният мъж, смутил душата ѝ. Той стана много голям шеф и тя отиде да го интервюира. Привлякоха се веднага. Започнаха да се виждат от време на време за по едно питие. Тогава обаче Евгения бе обзета (акутна фаза) от своя бъдещ Втори мъж, и се чувстваше моногамна. Не можеше да се раздвоява. А пък двамата мъже, на всичкото отгоре, се сприятелиха. После се прибра от чужбина жената на Чавдар, с нея се сблизиха. После Евгения забременя, а Чавдар се разболя от тежък рак. После тя роди, а той умря.

Преди всичко това обаче имаха Изпитание. Тя се пита сега дали като са устояли на изпитанието, не са направили много глупава грешка. За себе си не знае. За него хич.

Четвърти юли, бяха на градинския купон в резиденцията на американския посланик, жената на Чавдар още не се бе появила, любимият мъж на Евгения от доста време беше в Щатите, така че се оказаха сами. На приема се търсеха с очи, както автоматично става при смесване на флуиди, намериха се и повече не се отделиха. И двамата усещаха, че са в обща, минорна гама. Сигурно и от самота. Чавдар не проявяваше никаква свалаяческа активност, само я гледаше топло с дълбоките си очи.

Нейната редакция тогава се намираше в един стар апартамент съвсем наблизо и като им омръзна блъсканицата на приема, тя го покани на едно питие. Не беше невинна покана, и двамата го знаеха. Наля от скоча, който той ѝ бе подарил предния ден, и спонтанно се целунаха. После още, дълго и сгорещяващо.

Беше жега и без това, тя бе с копринена блузка само с тънка презрамка на врата и усети нежните му ръце по голия си гръб.

Прониза я Токът. Толкова просто и естествено изглеждаше да претметне крака през скута му, както е седнал на стария диван, но тя се бавеше, бавеше...

Евгения чувстваше, че стои на граница, която може да не премине.

Не се отпускате, а се питаше трябва ли сега да се поддаде на този порив, може би мимолетен (или по-лошо – начало на нещо сериозно), и да преобърне поне две съдби – своята и на човека, с когото истински се обичат, мислеше си колко глупаво ще е да се разделят заради тази изневяра, която ще го нарани жестоко, и колко гаднярско е всъщност да му изневерява, след като е наясно, че той е Мъжът на живота ѝ, а тя е неговата Жена, след като е абсолютно сигурна, че двамата са двете половини на разделената от злите сили душа и са получили уникалния дар да ги съберат... Как сега да предаде всичко това.

И Евгения каза на Чавдар, че не може. Той не се обиди, сякаш беше в очакване да чуе точно това. Благородно остави на нея да решава – няма значение какво ще реши, важното е да се чувства добре. Обаче тя не се чувстваше добре. Желаше го точно в този момент като мъж, но той я вълнуваше цялостно, изпитваше остър интерес към нестандартната му, загадъчна личност, към необикновения му житейски и професионален опит, имаше силен вътрешен стремеж към близост с него, в която да го опознае. И всичко това остана несбъднато, а тя самата взе решението.

Така е. Слагаш на везните неща, които усещаш важни, но кое от тях да натежи, решаваш само ти. Няма и кой да те предупреди дали после няма да съжаляваш. Като в оня разказ, сеща се Евгения, в който на смъртното си легло една старица се обърна към внучката си с прощални думи: когато бях млада, един човек ме обичаше толкова много, че всеки ден ми пращаше писмо, но аз бях влюбена в друг и хвърлях писмата в огъня, без да ги отварям. Какво ли пишеше в тия писма? – прошепна жената и издъхна.

Какво ли пишеше в неотвореното от мен, чуди се Евгения.

ДЕКЕМВРИ, ПОСЛЕ

Жената се събужда мъчително. В стаята е сумрак. Леглото до нея е празно. Ако утринта е слънчева, това няма особено значение.

Преди, когато притежаваше убежището на любовта, не беше от значение дали е слънчево.

Днес няма слънце, няма и убежище, където да се мушне, да се закъта цялата, да се изпълни с радостното чувство, че си струва да се събудиш тоя ден – нали докато спиш, не усещаш колко много обичаш и колко много си обичана.

С тежка глава пресича хола, мъжът спи на неудобното диванче, телевизорът излъчва тъпи звуци и дразнещо сияние. Жената мълчливо подминава, отива да си сложи кафе. Какво да му каже, освен някоя лоша дума.

Но зад тях и бездруго лежи вече цяла година на лошите думи. Всичко са изпитали един върху друг. Страст, ненавист, нежност, насилие, безразличие, презрение, топлина, гняв, интелект и просташина. И двамата са загубили състезанието. Само че тя го е разбрала, а той си мисли, че е още на пистата. Дребен, неверен, претенциозен мизерник, който се мъчи да избие смотаните си комплекси за нейна сметка, мисли горчиво жената.

Отстрани изглежда спокойна. Откакто е проумяла, че вече не са близки хора, не се разстройва от признаците на неблизост. Понякога правят заедно неща, които правеха преди. Но няма радост. И мъка няма, когато не ги правят. Единствено дете само някой спомен изплува, за радост и за мъка, едно и също.

Слага чай за мъжа.

Завеса.

ЛЮБОВ, СЕКС, РЕВНОСТ И ДРУГИ БЕЗУМИЯ

Когато дупките по дюшека и възглавницата понамалеят, тогава значи са си тръгнали и илюзиите. Илюзията, че си уникална. Тази загуба е най-нараняваща. Илюзията, че Мъжът, когото обичаш, е неповторим. Тази загуба е най-ограбваща. Илюзията, че хубавите неща могат да траят вечно – тази загуба е отрезвяваща. Но и след отрезвяването може пак да не си свободна, ако не си превъзмогнала изтезанията на ревността. Уж вече не си обзета от чуждия мъжки дух, а ревността не те напуска.

Да ти човърка раната, че си обичала, а вече не обичаш? Грозен белег от красива любов. Или май любовта все пак не иска да си тръгне окончателно.

Евгения винаги се е удивлявала на глупашките твърдения на разни психолози-публицисти, че трябвало (и можело!) да се обича без ревност. Наукоподобна измама, психолозите наистина са психопати... Ревността била израз на сбъркано собственическо чувство. Абе, тия що...

Ревността е ваксина срещу безразличие – когато всъщност знаем, че сме обичани. Ревността е хомеопатично средство – лечение с нищожни дози отрова. Но ако сме предадени, лекарството не води до оздравяване. Ако човек разбере, че е предаден, ревността се преобразява в убийствена доза отрова. Под лъжичката се загнездва постоянна прогаряща болка и в съзнанието увисва удивителна – каквото и да вършиш, да говориш, или да се смееш, или да се правиш, че си зает с много важни неща, тази удивителна непрекъснато кълве мозъка.

Обезсмисля всичко. Обезсилва те. Защо! Защо! Защо! Защо!

Как ще живея, как ще живея, как ще живея, как... Не може да бъде, не може да бъде, не може... Недей, нали сме двамата едно, нали ще ми разбиеш душата, нали ще престана да те обичам... Страданието крещи по всичките ти клетки и вибрациите му унищожават живота в тях. Не заради някакво чукане някъде, а защото разбива опората на живота ти, че си неговото момиче, неговата любима, неговият приятел, и всичко това най-важно е свършило, свършило е.

Евгения отслабна повече от десет килограма. Просто престана да яде. Чувстваше се лека, безтелесна. Започна да си купува детски джинси. Сега се страхува да гледа снимките си от този период. Вединотонезикошмарниднитойзвънна–отнякаккауаж командировка–изагриженойказадахапненещо. „Приличаш на торба кокали“ – изречението я закова. След него отслабна още.

Когато той се прибра, тя лежеше с четиридесет градуса температура и остро възпаление на всички органи в коремната кухина.

Той очевидно разбра, че е зле. Легна за 2–3 минути до нея, зад гърба ѝ, прегърна я. На нея това ѝ стигаше и заспа. Като се събуди, него отдавна го нямаше, и не се прибра няколко дни.

И за да е още по-мъчително, болестта е придружена с тежко усложнение, нарича се копнеж. Копнеж по сливането, онова физическо

сливане, което се трансформира в духовно, в което собствената ти личност се разтваря и от само себе си проникваш в тайната на Безкрая, разширяването на Вселената, Големия взрив, Божественото ядро... А после дълги часове запазваш нишките към тая тайна и те засветват, щом само се присетиш как те е разпъвал върху това малко наглед, но толкова живо и вдъхновяващо същество, и усещаш да те свива ниско долу омекналият ти корем, и за секунди те обзема мощно желание то отново да навлезе в теб дълбоко, неустоймо, обсебващо, и пак да се разтвориш в Безвремието.

Няма да намериш думите, с които да му кажеш, че това, което преживяват, когато се сливат, е дар Божи, защото десет години страст са много повече от всичко познато, престъпно е да го убива. И се оставяш на страданието. Денонощно си нещастна. Ден по ден – нещастна година. Година по година – нещастен живот, но слава на Бога, не се случва така. Постепенно претръпваш. Болката се затъпява. Започваш да жадуваш душевно спокойствие и за да го постигнеш, преставаш да ровиш.

Преставаш да се самоизтезаваш къде ли е, дали в момента не й смуче зърната (кучко, нали си знаеш, че ще си го получиш!), дали точно сега не е пъхнал главата си между бедрата й, дали в тоя точно миг не простенва, докато се излива в нея, дали не гушва задника й, за да се приспи, дали не седят прегърнати в някой нощен клуб, дали наистина заминава в командировка, или отива при нея, или пък двамата заминават заедно, дали не отбива колата в странично пътче, за да укротят спешно страстта си един към друг, дали не си е мушнал дланта отгоре през нейните бикини (прашки?), докато шофира, дали не споделя с нея най-важните си планове, най-големите си тревоги, дали не й се обажда по всяко време в спонтанен прилив на нежност или сексуално желание, дали не гледат заедно красиви залези, дали не си говорят за филми, книги и всякакви обичани (от *двамата!*) неща, дали не й се оплаква от живота си с теб, или още положо – дали не се правят, че не съществуваш, дали нямат общи малки тайни, шеги, знаци и кодове, които така сближават...

Дали, дали, дали... В един момент вече не те интересува.

Не искаш да знаеш. Какво ти пука. Какво значение има всичко това. Е, щом не може да направи разлика между свята жена и боклук, между любов и чукане, негов проблем. Майната ти, нещастник. Вече искаш само да се напиш, да си спокойна, да имаш сили и нерви за децата си. Винаги можеш да умреш, но струва ли си. Не си струва.

И след като направиш това заключение, той трябва да има предвид, че лично е превърнал обичащата жена в безразлична съпруга.

Но светът е пълен с безразлични съпруги, пък нищо – не се срутва.

Е, тая кучка си го получава, наистина. Но след нея се появява друга... и така...

След всичко, преживяно в успоредното пространство, на Евгения ѝ остана една налудничава привичка. Всяка по-интересна двойка събужда у нея настойчиво любопитство – как тези двамата правят секс? Не в смисъл какви пози, а колко често, колко страстно, колко всеотдайно, какво липсва на всекиго от тях, какви са в секса – истински, измислени, щастливи ли са заедно... Абе, луда работа, след като със сигурност знае, че за много от познатите ѝ жени не само любовта, ами дори сексът няма чак такова значение. Основно. Но си мисли, че всичко би могло и да е различно, че щяха много повече да се вълнуват, ако бяха открили секса убедително и навреме. Жалко за тях.

Ама може пък техният природен инстинкт да е различен от нейния. Или може те да са си нормални, пък тя да не е наред.

Тя да е за съжаление, кой знае...

Сигурна е само в едно: че сексът е, но любовта не е инстинкт. Любовта е усилие и воля. Можеш да избереш да я запазиш, можеш да избереш и обратното. И няма кой да ти каже предварително дали не правиш грешния избор.

* * *

„Пиши я по-бързо тая книга, че ще измрем всички!“ – отбелязва саркастично Вторият ѝ мъж в деня, когато научават за убийството на Иво.

Няма. Не сте толкова малко, че да се изчерпате лесно.

Ако на този отговор някой не се засмее, то е поради същностни разлики не само в чувството за хумор.

Освен това някои живи са по-умрели.

Коего, за съжаление, не прави умрелите по-живи. Нейният Сашо, Нейният Петьо, Нейният Ники са си само за нея. За повечето хора, които ги помнят, те са Други. За Сашо, Петьо, Ники и останалите купонът тука вече не тече. Може би имат друг купон, но нас пък ни няма на него.

На копието ти, любими!

Иска й се да имат друг купон, страшно й се иска. Някой ден да се развихрят заедно на него.

Дано обаче не е скоро, Господи!

Дотогава.

Take it easy! Don't worry! Животът ме иска! Виновна ли е Жени, че обича живота! Нашият купон тече – да не го изпусваме.

* * *

– Извинете, от коя година Ви е любовта?

Да Ви кажа, изглежда малко старичка, позахабена...

Пък и демоде. Хората с какви любви се уредиха!...

Ах, чак пък единствена! Какви ги приказвате...

Е, щом си я харесвате... Ама все пак помислете!

На копието ти, любими

I. ОЩЕ СЪМ АЗ

НА КОПИЕТО ТИ, ЛЮБИМИ!

ТИ
беше
истински воин
тогава
любими.

Млад
хитър
и красив.
Неустоим.

Упорит.
Одисей.

Разбрах за какво ми е мъчно.

Не
за тебе
а за младия
воин
белозъбо
и хищно
усмихнат.

НА КОЛКО ГОДИНИ Е БИЛ ИУДА

Ти
беше
в последния месец
на Христовата възраст
тогава

Излъчваше
вдъхновеност
привличаше съратници
Не го правеше
само за слава

Един поклонник
направо
преобърна живота си
след твоите
проповеди

и го положи
в краката ти
без остатък
и без да търси
отплата

(просто от любов, на безценица)

Ти
накрая
го предаде.
На колко години е бил Иуда
в Страстната седмица

КЛЕТВА

Аз съм ти
живата връзка
с вълшебните места на света.

Без мен няма да доплуваш до Кох Нанг Йанг
в Южнокитайско море
(дори да няма буря).
Без мен
няма
да отидеш
на устието
на Велека

на устието
на Ропотамо
на скалите
на Малък
и Голям
Кастрич
на двуместните
плажчета на Листи
които си подарявахме
с преклонение и любов.
Без мен
няма да изкачиш
планината на Мойсей
и скалата над Ямна
и другата през Балкана
от Лесидрен
към Тетевен
за която всички ни казваха да не се
захващаме.
Без мен не можеш да оцелееш
в двуметровия сняг на Витоша.
(С друга няма и да опиташ)

Не телом, но там ще съм.

С други жени други места.
Не тези.

ОЩЕ ЕДНА БЕЗНАКАЗАНА КЛЕТВА

Остарявам като гора
но гора от ела
не дъбрава.

Не ставам по-висока
но все повече
се изправям.

Клоните ми се източват
уютни и закрилни

стъблата ми заздравяват
ставам силна.
Ориентират се по мен за посоката
в сянката ми
спират да си почиват.

Остарявам като елова гора
незабележимо и красиво.

Ако ме замениш
с едногодишна трева
ще си докараш суша дива.

ВНИМАВАЙ КАКВО СИ ПОЖЕЛАВАШ

КАТО МАЛКА
пожелах си силно
вечна любов.

Получих желаното.
Аз съм избрана.
Щастливка.

Една подробност
(не е важна!).
Имах предвид
между мен
и някого
вечна любов.

Някой
да ме обича
както
аз него.

ЛЕГЕНДА

Твоята крепост поолющена

аз съм.
Стените ми
от години
отбиват набезите
на жестоки амазонки.
Искат твоята кръв
(но и моята)
и детска кръв. Вкусно.
Тук вътре има от всичко,
в твоята крепост,
която ти отваря безотказно портата
след загубена битка и успешен бой,
да отдъхнеш от безумието.

Стените ми са здрави.
Това е всичко, важно за една крепост.

Аз
мога да остана
непревземаема
още
хиляда години.
И като дойдат
археолозите от бъдещето
да разровят
сивата могила
там ще съм.
Твоята крепост,
Пенелопа, Итака...

Телемах само не може да чака.

ЛЕГЕНДА 2

Всички крепости
са от време оно
Няма
новопостроени
В новите времена
се издигат

само бутафорни
срамни стени
(Берлинска
Витлеемска
една имаше
и в модерна Чехия)

Крепостите са истински
Те са от точното време
на точното място
Не могат да бъдат срутени
за една нощ
Устояват

Престават да изглеждат нови
Но хората
затова ги ценят
И са горди с тях

АБСТИНЕНЦИЯ

О, вече ми липсваш

След като минат два часа
и по-малко
от последното изстъпление
вече мечтая
отново
да се скараме
да си говорим гадости
и да се презираме

Толкова е възбуждащо
перверзно
да откривам дълбините
на своята низост

И на твоята
още повече

ЛЮБОВНО-БИТОВА

ОЩЕ
пера дрехите ти
общо
в пералнята с нашите.

Смятам те
(още ли, Боже!?)
за част
от цялото.

Малко,
ранено,
но цяло.

Изтръсквам слипове и тениски
изпъвам ги върху прашки и блузки
и детски боксерки.
Трогателни.

Толкова е
интимно,
но няма връзка
с близостта.

Страхувам се.
Кога
ще почна да отделям
пералня номер две.

АБСТИНЕНЦИЯ 2

Аз пия
в самота.
Може би
съм
алкохоличка.

Но толкова
малко
останаха
хората,
на които искам
да кажа
наздраве.

И ти пиеш
в самота.
Въпреки че всяка нощ
оплиташ
в алкохолните
паяжини
някой
(от малцината)
приятели.
Да ти казва
наздраве
и да поддържа
илюзията
че не си
сам.

НЯМА НЕНАКАЗАНА ЛЮБОВ

Аз съм
паметник
на себе си.
Отдалече изглеждам
абсолютно жива...
И страдам,
че не съм.

Но кой знае дали
не съм
по-адекватна.

Разликата между мен и живите е малка –
каквато е между графита и диаманта.

Веществото е еднакво,
кристалната решетка го прави различно.
Моята кристална решетка е счупена.
Останала е в наличност
решетката.

На мен се е случило.
Вече.
На живите им предстои.

Зад решетката
съм просто един стих.
Не нов.
Няма ненаказана любов.

МОЯТ ЛЮБИМ МИ ДОЙДЕ НА ГОСТИ

Моят любим мъж
днес
ми дойде на гости
в своя дом
при своето дете

Направих му
филийки
препечени
каквито обича

и метнах на пода
покривката от леглото
и това обича
и аз

Знам че
се чувстваше добре
и аз
И после си тръгна

не знам
дали това не е

най-добре

НЕ МИ ТРЯБВА СОЛ

Живея
сякаш
чужд живот.
Не е дори екранен –
във филмите всичко е красиво.
В този
всичко
е сиво.

Преобладава
разпад.

Това ли е къщата,
за която мечтаехме
хиляда и една ноци.
И спорихме къде ще стои
солницата дори?

Не ми трябва сол.

Това ли е леглото,
здрavo е и не скърца
(и за него също се карахме)
сега е празно.

Не ми трябва легло.
Не виждам смисъл от вещите,
ако ти не ги изцапаш, не ги чупиш.
За да трябва още нещо да се прави.
Дори нов скандал си е на място.
Качва адреналина.

Вкъщи
ела си

СМЕНИЛИ СА АКТРИСАТА В ГЛАВНАТА РОЛЯ

Сякаш не живея
моя
живот
а някакъв друг

Временен

Излязла съм
за малко
от моя
Но всеки момент ще се върна
обратно
на сцената му

В главната си роля

Сменили са обаче
междувременно
актрисата
в главната роля

А аз не съм разбрала

НУЛА ЧАСЪТ

Ако можехме
да занулим
живота си
и да го почнем
една секунда
по-рано
от момента
за който
не можем да си простим

АЗ

Три деца родих
И трудов стаж
27 години
успоредно с децата
имам

Шестдесет килограма
(нямам)
при ръст един и седемдесет
(без високите токчета)
Още се обръщат мъжете по задника ми
Радват му се

Ако ти
беше аз
щеше да си пълен задник

И никой нямаше да му се радва

ВЕЧЕ НЯМА

Какво пък
била е последна
оная нощ
похабена
нелеп
завършек
на любов
голяма

И настана
мъртво време
на мъртви мълчания
на мъртви приливи
на мъртви спомени
на мъртво вълнение
на мъртви въпроси
на мъртво зачеване

на мъртви съмнения

Празно
е
не когато
няма нищо
а
когато
вече няма

ОБРАТНО ОТБРОЯВАНЕ

Започнало е
обратно отброяване
на приятелите

Единият дойде
да вземе ризите
и костюмите.
Той е голям приятел.
Не минава ден да не ми каже
колко за него съм важна.

Вторият не се обажда.
Освен по нареждане.
А по някой път има от нещо нужда.
Но винаги ме нарича „миличка“.

Третият ме обича истински.
И даже го е срам.
Би искал да не е участвал там.
Но се е хванал на хорото...
Всички са големи приятели мои.
Нямам какво да ги помоля.

В суетата
едно щях да им кажа.
Пазете си приятелствата,
момчета.
Не. Пазете си душата.

ЕДНА СУТРИН

ще разбереш, че си жив
защото те боли
ще проумееш,
че всичко
което те боли,
е всичко
което случайно
ти е останало

една сутрин
ще осъзнаеш,
че всичко
празно
не е наоколо, а вътре

ще се събудиш щастлив
притежател
на всеки недостиг

КАТАСТРОФИЧНО

Сладководна риба
потръпваща
на дъното на засушено езеро
блатясало солено
Душата ми
без въздух

* * *

Не искаш вечерята ми
Не искаш леглото ми
Не искаш сърцето ми
Не искаш тялото ми
Не искаш ума ми
Не искаш мен.
Махни се

* * *

Махна се от ума ми
защото там се настани друг
Какво облекчение
да не мисля за теб
Колко отдавна трябваше да се случи
за да има значение

* * *

Женският бряг съм
ти си мъжкият
А реката промени
руслото си
избяга реката ни
измряха рибите ѝ
И вече бреговете
нямат смисъл

ЕДНО СЛЪНЧЕВО И ДВЕ ЛУННИ ЗАТЪМНЕНИЯ

Бягам от теб
с наранени копитца
Преживяхме заедно
едно слънчево затъмнение
две лунни
един Марс в противостояние
десет катастрофични
наводнения
и една библейска суша
Какво още да ни се случи?
Освен в края
на дните ни
стръвно-червени
да поискаш
да си до мене
да поискам
да си до мене
преди

безвремето
И с наранени копитца
да доуцукам
обратно до теб

ХОРОСКОП

Хороскопът ти казва,
че си бил куртизанка
в предишен живот.

Като те виждам в този,
как да не повярвам
на астролозите?

Прераждането ти е дадено
да се научиш на семейство.

Учиш се, наистина, в действие.

Първо, открадваш едно чуждо.
Второ, пропиляваш откраднатото.
Трето, опитваш нови кражби,
за да не загубиш спортна форма
и защото ти трябва
още нещо за пилеене.

Кармата те преследва.
Не можеш да я преодолееш,
защото не слагаш точката, а все запетайка.

А аз и преди съм била многодетна майка.

НИЧИЯ ЗЕМЯ

последното нещо, което направихме заедно
качихме се на оня катапулт

с децата
и крещяхме
когато ни изстреляха
а сърцата ни се дръпнаха
към петите
и крещяхме
като ни пуснаха в свободно падане
а сърцата ни се заклешиха
в гърлата

удавихме се в адреналина си

ти дори не погледна
към белия тригълник
между загорелите ми бедра
полата не криеше нищо
но то и не съществуваше
без очите
които биха му придали
смисъл

а ме гледаше покрай моя поглед
и каза само
о Боже за какво ми беше
това

ЛЮБОВНА РАЗВРЪЗКА МЕЖДУ МАЙМУНА И ЗМИЯ

Този експеримент излезе
несполучлив.

Продължи повече от обичайното,
но свърши, уви.

След шестнайсет години
е тъпо наистина
да си вявам
като казвам: обичам те.

Боже, аз и себе си надминах!
И пак бих го казвала
без сричане

още около шестнайсет.
Или колкото там дойдат...
Душата ми е на вързоп

стегната, задушена във възли.
Не ми е
за миналото, не ми е... А
за неизразходваното бъдеще.

ЧРД

Мислех
да напиша
смс за рождения ден
на мъжа,
когото обичах

когато ме обичаше

Но забравих
за датата
а тя отмина вчера
и сега вече
е късно, нали

... НЕ ПОЗНАВАМ ЧОВЕКА... (Матей 26:74)

докато *консумираха* вечерята
си и тя още не беше разбрала, че
няма да се целунат никога повече
той я мразеше мразеше мразеше
нея
детето ѝ
гласът ѝ
думите ѝ
къщата ѝ
дрехите ѝ
мислите ѝ

мирисът ѝ
и че го обича
най-вече
че го обича
я мразеше
и че няма за какво
да я мрази
я мразеше
защо не се разкара
защо не се разкара
защо не се разкара
преди да я нацели
с левачката
да избие с един удар
цялата ѝ тъпа любов
на кого е нужна
защо не си отиде сама
просто да си отиде
да си отиде сама
и без драми, без драми
ненавиждам и драми

ОКОНЧАТЕЛНО

животът ми не спира тук
макар че бих предпочела
да не е минавал наблизо
Бог, казват, имал план
за всекиго от нас
не знам защо за мен
планът му е обикновено такъв
че по-добре завинаги
да ме забрави
с мен да не се занимава
минал бил някой
с копита през душата ми
майната му
пак ще се оправя
пак ще поема дъх
цял живот това правя

просто трябва да почна
най-сетне да внимавам

(дано пак не забравя)

САМОПРИЗНАНИЯ, НАПРАВЕНИ НА СВОБОДА

Признавам се:

Виновна –
в непресъхваща обич.

Виновна –
в ненужна вяност.

Виновна –
във всеотдайност.

Виновна –
в сляпо доверие.

Виновна –
в безсмислени усилия.

Виновна –
в безсилие.

Виновна –
в отчаяние.

Виновна –
в това самопризнание.

Виновна –
в продължавани престъпления
и рецидив.

... Има ли друго, за което?...

(Ако се сетиш – кажи.
Само да не лъжем детето.)

НЕ ЗНАМ ЗАЩО ГО НАПИСАХ

обичаш ли я както мен обичаше
наричаш ли я моето момиче
събуждаш ли я посред нощ
да не пропуснеш никоя порив
преструваш ли се, че си лош
да можете да се сдобрявате
заспиваш ли на рамото ѝ в кръчма
спокоен, че не ще те изостави
с ръка стъкло разбивал ли си
да се изфукаш и да те ожали
стои ли тя до теб в нещастие
със нея ли си в тъмнината
открадвал ли си цвете зарад нея
дали си се нацепвал в мантинела
защото е до теб в колата
приятели ли ви обграждат
или се примиряваш със нищожества
будувате ли заедно над болното дете
споделяте ли си тревогата
ще бъде ли до теб, ако се строполиш
ще те обича ли какъвто и да си
ако едно дори не е така
какъв е смисълът

НЕСБОГУВАНЕ

пронизах се дълбоко
но не умрях
сигурно нося
непоносимо
голям грях
за това
ми е отредено

вихрушка
в сърцето
последна
целувка
някой в мен
за убиване
за какво
толкова
мъка
събираме
непростима
не знам

пореден замах

II. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕТО МИ

СТОГОДИШНО МЪЛЧАНИЕ

Поуката трябва сама да намериш
никой не може вместо тебе
да открие защо
нещо ти се случва
а друго те подминава
и каква е поуката
от товара ти

така рече той

* * *

Моего наводнение
животът приижда отрано
къса мостовете ми
подкосява основите
и повлича в мъртвило
трупове
на дните ми

така казах аз

* * *

Копай, не е достатъчно
има грях непростим
изглежда в кръв заспал
сигурно е много стар
просто е неизличим
поне от 100 години
изрови го

така рече той

* * *

Да си спомня, което не знам
за да разшифровам съдбата
защо не опазвам щастието
защо вечно копнея
и не достигам
защо се раздавам
и ставам излишна

така казах аз

* * *

И тогава кълбото се завъртя
прабаба ми синеока и млада
без стон, с разцепена глава до огнището
и мъжът ѝ, също моя кръв
бяга от себе си и от децата
и после ревнивецът умира в Атон
столетник с неизкупим грях

това видях аз

* * *

И след стогодишно мълчание
поисках да го разкажа
и да прекъсна прокобата
и да се укротят гробовете
да слегне пръстта и мъката

да освободи невинните
и да умиротвори виновните

така реших аз

ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕТО МИ

Да
аз съм селската
вещица
за лош и добър час
аз съм вашият бяс
лекувам
израждам
омагьосвам
и развалям
магии...
мои
са
стихиите

* * *

Прах от звезди
Прах от лъчи
Прах от ядра
Прах от души

Прах от душата ми
се стеле
върху едно
бяло джудже

нажежава го
ще избухне
свръхнова
звезда

Загорча ми
от загуба

на нещо важно
то
се търкаля
бавно
назад по времето
и няма
да спре
защото
бях
крепост
трябвало
е
да бъде
сипей

ДНИ ИЗВЪН КАЛЕНДАРА

Само покой.
Нищонеправене.
Казваш си, че си ги заслужила.
Че имаш и нужда.
Самозаблуда.
Ще ги оплакваш
един ден.
Толкова неща
е могло да се свършат.

* * *

О, как изчезват
ненаписаните
думи.
Стопяват се
в мъглата
на съзнанието.

* * *

Въобщие
не случих
на себе си

Хората
какви хора
са им хора

ЗАВЕЩАНИЕ НА ДЕСЕТ ГОДИНИ И ПОЛОВИНА, ПРЕЗ ЮНИ

На десет години и половина през юни
светът беше липов, кръгъл и цялостен
ненаяден
от болести
и мъртвости
на любими хора
а през нощта осъзнах, че някога ще умра
разбира се, след хилядолетия
но все пак изглежда неизбежно...

Не заспах през тази нощ от недоумение
как така животът ще продължи без мене
и няма да виждам
да чувам, да знам
какво се случва
изобщо
как така светът ще ме изхвърли от себе си
нали ми е интересен и пълен със загадки
и трябва да науча отговорите на тайните...

Не се уплаших, бях сигурна, че изход има
и на сутринта разбрах, че съм го открила
една липа
засадена
на гроба ми
а корените ѝ дълбоко ще ме пронизват
ще пие липата от соковете ми
и тя ще вижда и чува вместо мене...
Оттогава минаха десетилетия
но завещанието ми
в сила
е...

МАЙСТОРКИ

На Ника

... ще ни изоставят
десетки пъти,
а ние тях – стотици.

Всеки ден ще им бягаме,
ще се укриваме,
ще плачем в тъмното самички,
ще се молим да ни открият,
преди да сме загинали
от самота.

Но по-често ще е така.

И когато ни намери
Този,
който е
предназначен,
от страх може и да не разберем,
че е Единственият.

...

Макар че едва ли ще ни намери...
ние сме майсторки в криенето...

Почти хайку

РОДОПСКО

По гърбиците на баирите шупти зелена козина
И в мекото ѝ ложе се разпенват джанки.
Надеждата, че всяка пролет ще е същото.

СОФИЙСКО

Под прозореца на тротоара коте. Чудо!
Тихо и внимателно творение Божие. Нежно.
Жената на града изчезва, прогонена от песовете.

МОРСКО

Морето срамежливо се покри със сивата си дреха
на разсъмване.
Ловци на образи и гледки стояхме в трепет.
Съмна се без слънце.

ИНДИЙСКО

Съборих чаша от сгорещения камък и разлях
напитката на любовта.
Разпръснах имена на не-верността.
Останаха блуждаещи събития
от минали епохи – да ни предсказват бъдещето.

ДЪЖДОВНИ ИСТОРИИ С НЕОЧАКВАН КРАЙ

1. Улица

Вали... Изсипва се небесната вода.
Ще освежи и тротоара, и зелените листа.
Пречиства ми душата.
Ще ми измие и колата.

2. Огледало

Заваля и спрях на сергия за евтин чадър.

Ровех в чантата за портмонето. И ето,
на паважа ми падна огледацето. Счупи се.
Продавачът се сконфузи. – Нещастна любов!
– каза през зъби.
– За три лева – нещастни девет години! –
извиках в ужас, като преброих парчетата.
Продавачът ме успокояваше – важи то
само за големи огледала, не за това...
Но аз размислих –
не искам да чакам, за да проверя!
Няма с късмета така да се разберам!
Ще трябва от деветте години
да ми приспадне последните седем...
Да не би да са били
те пък любов щастлива?...

3. Джакузи

Измръзнах от влагата.
Ще си легна в джакузито.
Ще пусна всичките му струи.
Ще се завихрят те, ще се отпусне тялото ми,
водата ще прелее, ще зашурти
по пода на бялата баня
и водните вихри ще почервенеят
от нежно докоснатите вени
с неръждаема стомана.
От живота внимателно ще се изхлузвам.
До усамотение.
Ама... много са скъпи тия джакузита...

СЕГА ЦЪФТЯТ ЛИПИТЕ

От Нещата
които не могат да се
купят/продадат
докоснат/пренебрегнат
измислят/забравят
изпросят/изхвърлят
изядат/изплюят

натрупат/разпилеят

ароматът на цъфтяща липа

не ми се е случвало

досега

да го прецъфтя

с безразличие

Събужда всеки юни

у мен

желание за живот

и дори за смърт

защото е по-хубав, отколкото

мога да поема

НЕ НА ШЕГА

4 МАЙ 2004

Свещеноедействието

Мият нашата улица

Съмненията

не

това не може да се измие

не

Аз гледам

почтително

омагьосана

обнадеждена

отворена за знамения

(небето се разцепва

от изтребители

генерална репетиция

за първия натовски парад)

и виждам

даже

с лопата
изгребват
вековната кал
и мятат
купчините
в камиона

Господи
благодаря ти че доживях
годината
в която влязохме в НАТО
и измених нашата улица

КОНТИНЕНТАЛЕН ДРЕЙФ

Децата ни
отиват
във Америка.
Не бягат
както някога
приятелите –
да станат граждани
им струваше
почти живот.
За някои и цял.
Те
тръгваха по тайни
начини
и бяха
политически.

Децата ни
са граждани
със тръгването.

Отиват
да разгледат
да научат нещо.
И никога
не се завръщат.

Не им се връща.

Това
направихме
за тях.

Не е тъй малко.

Направихме ги
гражданите
на Америка.

Какво изчистено решение.

ТИ, КОЙТО СИ НА НЕБЕТО... (26 декември 2004)

Цуни ме

Цуни ми

Цуна ми

Цунами

Открий разликите

АМАЗОНИЯ

Прочетох,
че учените открили
как жените
вече да можем
сами
да си произвеждаме сперма
и да се самооплождаме.
Игрек хромозомите

вече
не били
проблем
чак такъв.
Какви примамливи перспективи
за бременност
според вкуса.
Ах, пардон!
Щели да се раждат
обаче
само
жени
като нас.
Колко прекрасно.
Направо
върхът.
(Да се радваш ли,
или да плачеш...)

СПОМЕН ЗА БЛИЗНАЧКИТЕ

Ако от предисторически времена
всяка жена
бе раждала само
еднойчни близнаци
днес нямаше да ни има.

Умилително е.
Забавно е.
Близнаците не растат като другите дечица.
Не ги знаят по име.
Не ги различават
и все ги наричат
Близнаците.
Лабораторни мишчици.

Трогателна девиация.
Геномът на човеците
би загинал от
катастрофален дефицит.

Слава Богу,
не знам какво е да си една втора.
Доброто се дели.
Злото се умножава.
(Какво става
ако едната има късмет
а другата няма.
Ами ако едната се изуча
какво прави другата.
Тича ли да го свърши и тя
с любовника на сестра си.)

Бог не разрешил
да изчезнем като вид.
Естеството си гарантирало
разнообразието на гените.
Уникалният сперматозоид
оплодил уникалната яйцеклетка.
Затова съм се родила
Аз.
Уникален проект.

СВЕТЪТ НА РАСТЕНИЯТА

упорито
малко
остро
пробива
калта
и е стъпкано
и пак пробива
расте
напира
хелиотропно
светлолюбиво
бори се с ерозията
устоява на градушки
суши и ледове
фотосинтезира
издишва

кислород
за всички
(и за децата,
и за педофилите)
обичам
всеотдайния род
възхищавам му се
прекляням се
пред филизите му зелени
но не искам да съм като него жива
а като мене си

СВЕТЪТ НА ПРЕДМЕТИТЕ

1. Апология на рамката

Тя може всичко да понесе:
бездарна картина
и гениален щрих.
Тя е, уви, онова
sine qua non,
за да има изложби
на майстори или на чираци,
тя е материалната граница
на бездарието
или гениалността,
но не тя ги определя.
Тя е само
свидетел,
защитник,
обвинител.
И често
се случва
на художника
да е
учител.

2. Какво мисли чадърът

Чадърът

е много зависим
от времето.
Това го прави
нешастен.
Всяка сутрин слуша
прогнозите
и се моли:
Боже,
дано днес
да ме отворят!

3. Рецепта за козунаци

Слагаш кубче мая
за бухване на тестото
(това, след мацата безквасна
Старозаветна,
е начинът за печене
на тестени).
Набутваш много стафиди,
и яйца, и бадеми
(майката на любимия
го пълни и с мармалад, вкусно е).
Но колко трябва да са яйцата?
Ако са големи – може и осем.
Дребничките – поне десет.
А на нас за застройка ни стигат и две –
стига да ни ги чукнат,
когато сме разстроени –
навреме.

ЗА РЕАЛНИЯ ВИРТУАЛ И ХАКНАТИЯ ИДЕАЛ

В реалния виртуал
има гигантски гадости
вируси се разнасят
миришат неизлекувани зъби
има неизлечими гъбички
(спин – ужас! – пази, Боже!)
но и по-дребни

кондиломи
хламидии
трихомони

И всеки в реалния виртуал
е биология
излъчва пот, тлен и печал
настъпен е по опашката
има да си го изкарва на някого
(Господ му е свидетел, че е прав)

А на екрана на монитора е чисто
общуваме си чрез него
с Идеала
(ако не е хакнат)
Като цяло
е по-прекрасен от всичко дотук
което
ти е
скъсало нервите
скъсило живота
разбило илюзиите
изпразнило смисъла
разкъсало сърцето
изскубнало душата
и направо ти е ебало майката
без извинение

Е, мониторът
да е спасение?
не ми се вярва
не

ОТ ИЗПИТАНИЯТА ЗА РАЗУМА

Необозначени на картата следи от
катаклизми
с тайни знаци от бъдещи разрушения
Звън за поредно прегрупиране на силите
Ние имаме да даваме, не да си вземаме

настървени сме да си прощаваме

Нищо наше по тези територии не е наше
завинаги

Абсолютно нищо не е трайно достатъчно
Спасяват битка гръб до гръб, рамо до рамо
Какво ще правим със строшените мечове
е от изпитанията за разума ни

Неосъзнати причини за сухи и водни
бедствия

Но защо се кълнем в името Господне
За оправдание, че не сме ония, безчестните
Блажени са нишите, да не забравяме,
и благословени за действие

ОКОНЧАТЕЛНО В LA

В памет на Мариана Димитрова

Мацо
Вече няма как да си спомниш
как тогава
седяхме в кръчмата
с големите кореми
девети месец бременни
и пиехме бира
и пушихме като комини
и беше
смешен смешен смешен
животът ни

Мацо

ЖЕНАТА НА ПСИХОЛОГА

Жената на светилото
си преряза вените
скочи от десетия етаж
гръмна се с незаконно оръжие
нагълта се с хапчета
надиша се с газове
удари си инжекция
обеси се на тавана
метна се в океана
с колата направо от Булеварда на залеза.
Имаше нужда само от освобождение
все едно как.
Беше болна от тъга и безмислица.
Макар да бе прочела цялата поредица
правилни книги
написани от светилото
за човешката душа и
за човешките отношения.
Светилото
сега има сюжет за още една
правилна
поучителна
абсолютно достоверна
история.
Достойна за душевед
от неговата
висока
категория.

МОЛБА ЗА ПРИЕМАНЕ

На К2

В сряда ще те атакуват
моля те позволи им
не ги отхвърляй
приеми ги

Смели са
Величествен си

Нека сряда е хубав ден
за изкачване на
осемхилядници

ЕКСПЕРИМЕНТ 9-6(7)-9 (байку)

* * *

ментов чай ти приготвях сутрин
сега сама го пия
без друга причина болна съм

* * *

океан нежност няма кого
да удавиш в него
не ми липсваш ти липсвам си аз

* * *

отначало чакаме с любов
после става омразно
после чакаме от омраза

* * *

между водните молекули
празните пространства
пещери за да се укривам

В ЗЛАТИСТО

Заклещват се копитата
между неравните камъни
стръмно е за галоп
няма просторни степи
тук е планина

изкачването е с камшик
слизането с опънати шии
мои любими златисти коне
кой ви събра
за раздяла

РЕМИКС

Капризни
коне
прихващат
по въздуха
планината
чрез съвършено
изваян нюх
не с копита
Ушите им
настръхват

гривата
им подивява
оголват си
мощните зъби
за бясна
битка

Те остро
помнят
всичките
страдания
на свои от чужди
конете просто
не забравят
никога

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА СТАРИ ВЕЩИ И ЛЮБОВИ

Старите вещи
като загасващи огнища
притоплят сърцата
и ги напепеляват.

Така е уютно и прашно с тях
и така успокояват!...
Че миналото има и бъдеще.
А щом (и където) е текло –
ще тече
и фигурките от кафе
по стария порцелан
са предсказали точно къде
и кога, и дори как
ще отплаваме за Обетования бряг
(дали не беше от него насам?)
... да си почина сега...
... удобен диван...
Любимите мебели на баба ми.
Гоблените на леля ми като мома.
Тишлайфърчетата на майка ми
като гимназистка

(и техните безпланови мечти...)
 А върху тях, уви
 и моите несъразмерни за един живот
 костюми
 бюстиета
 дълги поли
 (необличани и без шанс да им се случи)
 панталони за всички сезони
 и за всички моди
 бодита и прашки в торби.
 И още
 зарязани
 компютри
 касетофони
 фотоапарати
 (с лента са поне три)
 почтиработещиджиесеми
 очила, ботуши и мазила
 одеяла, чинии за супа
 (само чашите за вино ги чупя, а супа рядко ядем)
 чехли, чанти, чадъри, часовници, чорапогащи
 и непотърсени мъжки слипове (за парцали ги пазя
 поне)
 тенджери и плакета
 (знаете ли тази френска дума?)
 И 100 000 играчки в стаята на хлапето.
 И Большая советская енциклопедия
 (с е-оборотное, но го нямам на лаптопа)
 в петдесет и няколко тома, собственост
 на бившия любим мъж
 и увлекателни като него.

Не ми се изброява вече, не. Но
 и не ми се изхвърля всичко... наведнъж.
 Така ми е спокойно да знам,
 че ако ми потрябва златно шнурче –
 имам Там! А при необходимост
 от зоология за седми клас –
 от дъщерята я пазя в онзи шкаф...

И сърцето ми е непрекъснато притоплено.
 Напепелено.

Полуживо
от минало.

И от гняв.

АПОЛОГИЯ НА ЖЕРАВА

когато отлитат наесен
и когато напролет се завръщат вкъщи
жеравите
винаги построяват клин с ъгъл
54 градуса, 44 минути и 8 секунди

кристалографите
отлично познават тази константа
от кристалната решетка на диаманта

но защо жеравите я спазват
никой не знае

не затова ли на мъдрост са символ
още от легендата за Аполон
който избрал да се превъплъти
в жерав с остър като копие клюн

от начертания в небесата клин
съобразителният Меркурий се вдъхновил
и после измислил буквите
а добрият бог Еа – клинописа за шумерите

слънцето се отразява
в перата им
и ги позлатява

жеравите
винаги правят
девет стъпки преди да излетят

и никой не знае
защо

III. ВЕЧЕ СЪМ АЗ

ДА СЕ ВЛЮБИШ

Като се загледаш внимателно
току-виж го
съзреш
няма да изглежда различен
но ще е
Ще го усетиш на мига

* * *

Съблечи се, моля те,
хвърли от себе си
униформата
махни
опаковката срещу счупване
(аз ще те пазя внимателно)
изключи
електричеството
на защитния кльон
сложи оръжието на предпазител
идвам при теб
като приятел
с обърнати нагоре длани
и поклон

* * *

Какво пак улучи
моето момиче
Нямаше ли избор
Светът е мъжки
но не го въртят мъжете
а печените жени
Ами влез в огъня
Изпечи се

... А ПОСЛЕ ЩЕ ВИДИМ

ще се влюбя безпамятно
някой ден
сигурно ще е лято
разтопено
слънцето ще прежуря
следобедът ще пламне
в удивление
а ти ще вървиш към мен
усмихнат
очите ти пъстри, пъстри
една глава по-висок
въпреки токчетата ми
ще ме сграбчиш през кръста
или нежно ще ми целуваш ръката
или всичко
Бога ми, искам всичко

и много ще ти личи
че и ти искаш

НЕЖНО

имаш в главата си само мръсни думи
така би казала баба ми
в главата си имам
счупени очила
смачкано палто под дупето ми
седалка на кола
и в нея
някой неустоймо
силен
искам да го покроя
с тяло
да не простине

в главата си имам само
чисти мисли
ще ти ги кажа някога...

време да мине

* * *

кожата ми е нежна
нежна
да я галиш само
душата ми е нежна
нежна
да я галиш само
цялата съм нежна
нежна
Бог знае
защо
да ме галиш
сигурно

ДА ПОГОВОРИМ ЗА НЕСБЪДНАТОТО

Чувствата
са плашливи птици.

Днес ти ги провождам
не намират гнездо
и си отлитат.

(Гургулици)

Не се заблуждавай
че казаното вчера
важи и за утре.

Понякога важи
понякога не.

Ако си разбрал
вчера
какво ти казвам
може
да има утре.

Ако не си

ЗАЗИДАН ПРОЗОРЕЦ НА НЕДОВЪРШЕНА КЪЩА

Мисли за мен
като за приятел от детството
заминал завинаги
през девет океана
в десетия

Какво ти връщане

Мисли за мен
като за телефонен звън
веднъж в годината
на Коледа или Великден
не на рожден ден

Да си бяхме ги научили

Мисли за мен
като за прозорец
на недовършена къща
зазидан преди
да го огрее слънчев лъч

Да го отворим трябваше

Мисли за мен
каквото искаш

АКТУАЛНА ПРОГНОЗА ЗА ВРЕМЕТО И ОСТАНАЛОТО

ще започнеш
да ми липсваш
отпреди малко

АЗ ОБИЧАМ (НЕ – ОЩЕ ОБИЧАМ)

На Peter Pan and Queen
„I still love you“

Обичам те (още)
Гладна съм (още)
Люби ми се (още)
Харесва ми (още) всичко това.

(Още) те обичам
(Още) съм гладна
(Още) ми се люби
(Още) ми харесва всичко това.

Истинските думи:

Обичам те
Гладна съм
Люби ми се
Харесва ми всичко това

Още
Още
Още
Още

Още

КАКВО МИСЛЕХ, ДОКАТО КРЕЩЯХ ГЛУПОСТИ

Експеримент за двуезични

Иди си, моля те
йотс, йавгърт ен, ен

Не те обичам вече
бет зеб гим и агом ен

Нямам нужда от теб
бет аз мариму анитсиан

Не ми се обаждай повече
авспил им ещ ит тьсалг

Най-добре замини нанякъде
меевиж отойк в, тьдарг

Да не се срещаме и случайно
нед икесв е ад онад

Да не си спомняме какво преживяхме
шилсим ен ад огурд аз онад

ПОДРЕЖДАНЕ НА БАГАЖА ПРЕДИ МОРЕ

домъчня ми за теб
мое
капризно
желание
за пръстите
за пъстрите ириси
и за ума ти

за онова
могъщо
(наше)
състояние
между

неизбежно
и насъщно

да те погаля насън
да ме погалиш
ще се заплетем
в ласките си
ще се събуждам
със стонове
и ти също
да не пропуснеш
че те искам
и да се налудуваме

но ти все пак
не ми вярай
за всичко
може
да се преструвам...

НУЛА ЧАСЪТ 2

... Бавно, бавно,
не бързай
никога не бързаш
сега си зажаднял
и аз
Аз ще бързам
ще те изпреварвам
непрекъснато
но ти недей
изчакай ме да кажа
повече не мога
Мога
ли да кажа
такава
глупост

* * *

... първа аз, първа аз,
ти не бързай, изчакай да прелетя
Един Екватор Емоция
и после можеш...
вятърът ми повдига полата
стар мръсник е
защото знае
под нея съм гола
и е невероятно
усещането да те галят
двамата

ЧЕТИРИ РОЗИ

Четири рози
се поръсиха
отгоре ми

Първата надраска
сърцето
Втората убоде
сърцето
Третата набучи
сърцето
Четвъртата раздра
сърцето

От радост то
просълзи
рубини

Протрити
венчелисти
се разпиляха
Невидими
лъчисти
нишки
в мрежата
засияха

(безмълвно?)

ДО ТРИ ПЪТИ

Понесла съм си кръста
той ми е
поне 8 размера
по-голям
не знам
изобщо дали е
за човек
а трябва да го изнеса
надалеко
на кораба на носа
и да го хвърля
и да се изпари
да изчезне като дим!
Амин

* * *

Позволи ми да вляза
пусни ме за малко
няма да разхвърлям
няма да цапам
няма да чупя
ще бъда внимателна
знам
колко е трудно
да се заличат
разрушения
Не мога обаче да ти обещаю
че ще изляза

Пладне
не е време
дори за нанасяне
в нова квартира
А само за надничане
през прозорчето
през тънките завеси

Ослепява слънцето
по пладне
осветява кадъра
прегаря го
а плосък не ми харесва
Ела в полунощ
открадни си
своего!
Къде си

РЕШИХ ДА НЕ ТИ КАЗВАМ

Няма да ти казвам
празен е градът
празна е земята
празна е вселената

Няма да ти казвам
тъжен е денят
тъжна е нощта
тъжно е времето

Няма да ти казвам
ела при мен
стой при мен
остани при мен

Няма да ти казвам
вълнуваш ме
липсваш ми
боли ме

Няма да ти казвам
такива прости неща
щом не могат
да се променят

Засега

... МАКАР ЧЕ НЕ МИ СЕ ВЯРВА

Поднесохме се на тоя завой
опасен
като че щяхме
да се разбием
не бързай
не натискай газта
решението
не е в скоростта

Може и да няма решение

Но още не знаем дали има
или обратно
и това е вече набор
от вероятности
не бързай
не натискай газта
така
бясно

Може и да оцелеем

Но чак в края на този път
неясен
ще знаем със сигурност
смисъла
на изпитанието
дали си е струвало
да оцеляваме
и цената

Може и да има Провидение

СКРАБЪЛ

Играта
в която се втурнахме
изглеждаше

на шега
и безобидна

Като онази
на децата от любимите
От картончета
с букви
да подредиш думи

Заиграхме се
с необмислен интерес
Два интелекта
в среща
за забавление

кой ще нареди
повече думи в по-хубави
изречения
с необикновени
и завладяващи идеи

Играта
не бе състезание
само дето
постепенно
напълно ни обсеби

Ти разбра
може би имаше усет
или знания
за нефизическото
страдание

Аз не знаех
че боли даже повече
от наистина
Остана ми да се помоля
върни се

ДА НЕ СЕ ПОЛЗВА КАТО УПЪТВАНЕ ЗА ПОЛЗВАНЕ

В рамките на една нощ
могат да се случат
безброй неща
всевъзможни
Някои се случват

Някои даже изглеждат
повтаряеми
нетревожно

Някои остават за друга нощ
безбожна

ПРЕДСТАВА ЗА НЕЖНОСТ, ДОКАТО ПАРФЮМЪТ ТИ ОЩЕ Е ПО КОЖАТА МИ, КАКТО И СЛЕД ТОВА

Да чувам
титаничния тропот
на сърцето ти
докато притискаш главата ми
към гърдите си
преди да я
преместиш надолу

АКО ПОВЯРВАМ

На regulus

по-малка от първа четвърт луна
слабо сияние
едва пробива твърда мъгла
уплътнява
сенките на старинни дървета
блясъка на река съживява
и ето
и ето
безплътни риби между невидими клони
безплътни птици под невъзможни вълни
никой от крепостта не ни гони
защото не сме дошли
и няма да дойдем
може би
може би
замъкът е истински
за нас не е сигурно
да изчакаме контура при пълнолуние

РУБИНЕНО ЧЕРВЕН МИСТЕРИОЗЕН КОКТЕЙЛ

На А.

Заложил
на червено
червената ти рокля е на късмет
балансирано
и на червената ти роза
в кокосово мляко
и на червения ти следобед
с папая и ванила скай
и на червеното ти питие
с надежди на два пласта
и на зачервените ти очи
с кубчета лед

ЦЕЛУВАМ ТЕ

целувам те нощно и дъждовно
и дневно и слънчево
целувам те беззащитно и тревожно
и тъмно и безлунно
целувам те нежно и отчаяно
и светло и неразумно
целувам те сякаш за последно
защото това е само началото

ПЪРВИЧНО

Какво ни се случи?
Всеки направи своя избор
по независещи от него инстинкти
и без умни причини
Не е важно...
Но този избор
разби ни
зашемети ни
изскубна ни от равновесието
където удобно се бяхме сврели
аз поне
изобщо не вярвах
че е възможно да се взривявам
по този опасен начин
да обезумявам
и да губя себе си
до off
да се изключа
да се разпадна
и пак да съм цяла за ласки
утолени
зашеметяващо
вдъхновени
любов

МЕЖДУ ПРЕГРЪДКА И ЗАДУШАВАНЕ

Точно онзи момент ми е любим
в който сме на ръба
между прегръдка
и задушаване
Не ми пука
от нищо
Един за друг
ние сме гладни
неутолимо гладни
а стигаме си напълно
Нямаме нужда от никого

и не се тревожим
че ни зяпат как
се целуваме
безпощадно
по топлите сладки устни
до пълно изчерпване на мислите
и до пълната им подмяна с чувства
Ние сме съвършените влюбени
Мечта за всеки поет
пред когото
музите чакат ред
А моята избяга не знам къде
и така се измъчвам от безсилие
да напиша по начин съвсем различен
отвъд границата на думите
как те обичам

МАЛКА ЧЕРВЕНА ЛОДКА

плува лодчица в морето на очите ти
по вълните сини нежно се полюшва
хвърля орехова сенчица на рибите
навътре и далеч, далеч от сушата

а очите ти ме плисват с вълни
остани в мен, шепне морето
аз съм, аз съм, аз съм
твоята жива стихия
а ти си ми малка
червена лодка
ще доплува
остави
я

до грациозни чапли застинали
на Устието
на Реката
а в Залива
двойка делфини бляскаво играе
пред залез

и лятото
и сърцата
не са отминали, не са отминали

БЛАГОДАРСТВЕНА СУТРЕШНА МОЛИТВА

и се мушвам под мишницата ти
топла, още сгушено сънена
тя ме отгатва безпогрешно
и ласкаво ме приютява
а очите ти се усмихват
полуотворено синьо
да се прегърнем
и да помълчим
мой любими
не знам как
да го кажа
не знам как
да те обичам
ненараняващо
както бих искала
както можех преди
сега съня си събличаш
и ме завиваш да си доспя
наистина Бог е така добър
сутрин се моля и му благодаря
но няма, няма аз да родя децата
които повече от всичко ще обичаш

(а може би в друг живот като се преродя)

КОЛКО Е ПРОСТО ВСЪЩНОСТ

Когато ми липсваш
липсваш ми като

слънце за цветето ми
кислород за кръвта ми

дъжд за нивата ми
сняг за пистата ми
дърва за огъня ми
вино за чашата ми
хляб за масата ми

като ми липсваш
винаги е толкова

липсваш ми

NOKIA STYLE

Трия си съобщенията от телефона
Menu, messages, inbox, delete?
От тебе: обичам те
От тебе: сънувах те, моя любов
От тебе: не мога без теб
От тебе: липсваш ми и те искам
От тебе: моя прекрасна
От тебе: целувам те
От тебе: желая те
От тебе: без теб не съм жив
От тебе: обичам те
Трия, а палецът ми тръпне и отказва
наказва ме за греха
мрази ме
защото съм виновна, виновна
сякаш заличавам ласките ти
сякаш отхвърлям душата ти
сякаш бягам от любовта ни
Боже, нищо такова няма
само освобождавам
място за нови есемеси
и ги чакам

АНГЛИЙСКА ЛИВАДА В ХОЛАНДСКИ СТИЛ

Поливахме листенца зелени
избуяха като яка нива
площите забранени.
Не им навреждаха
козичките на съседа
бедните, те само подреждаха
като градинари тревата
и понякога опъваха петалата...
Ние пасяхме наблизко около тях
без стремеж към ред, но с ентузиазъм.
– Аха – заподозря ни съседът,
– и повърхностен поглед ми подсказва,
че сте зависими!
– Не сме! – викнахме ние.
– Не сме зависими от нищо и от нас
не зависи нищо...
Освен.
Любов.
В невъзможен обем.
Какво е виновно растението?

Ние просто се друσαμε –
аз със теб
и ти с мен

ПУСТИНЕН ВЯТЪР В ГЛАВАТА МИ

моля те

пригответи любимия си пуловер
донеси ми го
да го облека от летището
ще го стопля и съживя
после ще го разхождам
на голо
из смълчаната къща
и не, няма да ти го връщам
мога да ти го дам

назаем
когато си тръгна
понеже ще е задълго
като предпазна жилетка го слагай
какво, че няма да знаем
ти ли ме чувстваш вътре
или аз тебе чувствам

и дали не е едно и също

SOFT-ЕРОТИКОН

Аз
съм
разсъблечителката
която ги сваля
прокобите зли
мокро е
хубаво е
навреме е
преди
да пресъхнем
в сълзи

Имаше
нощи
и бяха луди
денонощни
но не за спане
не

Метни се
върху гърба ми нежен
опитай се да ме укротиш
няма да ти е лесно
и чак след следващия бриз
може да ме приспиш
след дуета от полъх и ръце
тогава
когато

и без сърце
съм останала
не само без дъх

Заедно
ще проникнем
в друго измерение
само следвай движенията
и не се плаши
ако умра
ще е замалко
и ще се върна
имам още работа
върху твоето съвършенство

Природата
си играе с нас
(може и лично Бог да е)
наблъсква ни с хормони
феромони
тестостерони
окситоцини
разбърква си коктейлите
и се кефи отстри
на лудостите ни
ние си мислим
че избираме
коктейлите ни опияняват
после изтрезняваме

следва махмурлук

НА ЪГЪЛА НА САМОТАТА, В ТЪМНОТО

нали знаеш
нали знаеш
неизлично
стояхме
редом...

(а бях на ъгъла на самотата
осветен от мазе невзрачно
не от звезди
и луни
не
не
само
то ми метна
мътен лъч да се издърпам
преди да завия безвъзвратно)

... втречени
да прогледнем
дали червени
са очите ни
от сълзи
или недоспиване
или от екрана
на компютъра
или от всичко
заедно
дали ще преболи
дали ще се изтрие
дали ще се разпали
или ще догори

дано?
едва ли?

глупави такива
какво ли знаем

3, 4, 5, 6, 7

напука ми се
устната
от жажда по тебе

* * *

чукам на вратата
на Рая
настойчиво
там ли си

* * *

златно е
когато танцуваме
златен блус
без да спираме
докато

* * *

учудвай ме
с гласовете
на познатото
което
звучи днес
като щастие

* * *

сбогом
рубинен четвъртък
пак ще сме в теб
или в следващия
ще се прегърнем
топло и нежно
и с надежда

СЕВЕРЕН ВЪЗЕЛ В КОЗИРОГ ЗА ДВАМА

Любими
ние с тебе точно
там
сме вплетени
едни и същи
и неповторими

И чуй

Луната ни шепти
на двамата

... реалността ти предстои
не се страхувай от промяната
във миналото да се върнеш няма
защото вече там си бил
сега е час да се освободиш
и да откриваш
не свеждай рамена
и продължавай да вървиш
ти се завръщаш у дома...

Една жена
крилото счупено на гълъба превързва
разтворен недовършен ръкопис
във кана живата вода заключен бързей
подрежда вятър на брега пясъчен пъзел
Във полумрак
старинна мъдра книга ярко свети
на пращен път девойка с менци
скиталец уморен отпива бързо
на жадни, жадни глътки от водата

И ти си там, ти си в това

Във Козирог
любими
ни е Северният лунен възел

ВОДОЛЕЙ В САТУРНОВА ДУПКА

От десет години
за първи път
щастлива
си очаквам рождения ден.
Би трябвало да е обратното
десет години не подмладяват никого, и мен.
Бъдещето се свива
струпва ти се на главата минало

не очакваш големи събития
раждания
влюбвания
лудости на младостта.
А главно погребения.
Радостите сякаш са нелегални, не за всеки ден.
Повечето хора са уморени.
И от живота
или от липсата му
изглеждат
незадоволени
и незадоволителни.
Сразени.
Очакват края на дните
в примирение
и без надежда
освен за внуците.
Не е за мен, Господи, не е...
Защото съм влюбена
ще е щастлив извънредно
моят рожден ден
без значение колко е пореден
щом един мъж, когото обичам,
е с мен

МОЛИТВА ЗА РОЖДЕН ДЕН

Все будна съм
за приятели
за любов
за път нов
Света и насън

В утрото
чакам
смълчано
да се зарони
нежен сняг
бяло
бяло

да бъде Чудо

И да настане мигом
нещо хубаво
нещо смислено
и извън всякакъв разум
нещо необичайно
нещо тайно
и извънредно влюбено

Да се
открие
Богът в нас
и в този лист
и в този пламък
и в този камък
и в този храст
и в този цвят
и в този глас
и в този
Храм
Свят

свят
наш
един

Амин

АПРИЛСКИ ОПИТ ЗА ОГЪН НА ПЛАЖА (Венера във Водолей)

ти си щастлив мъж
колцина си достигат мечтите
необичайно съм тиха
не ти разказвам
колко мъже съм имала
и как съм се любила с тях
докато те нямаше

и преди

в огъня върху ситния пясък на брега
да не се изгорим... в пясъка много боли...
как да се опазим от заровените въглени
как да отгатнем на кое място са цъфнали
ти оцеля в опасната ми орбита
макар че да изгориш беше логично
значи не си, не си случаен

моли се да ти стане скучно

аз си нахлупвам скафандъра
смятам да отлитам
ще се върна за вечерята
точно след пет живота –
за последния

оставям ти отблясък от урановата си аура
не си забравил, нали
че слънцето ми е във Водолей
но не знаеше за Венера
да не говорим за Меркурий

имаш пясък в косите си
изпръхнали са ти устните
от солено, сладко и от мен
но дали от близост или не

ЕСЕННО ПРИЗНАНИЕ В ЛЮБОВ КЪМ МАТЕМАТИКАТА И ДРУГИ

делим диагонала на две по
двеста четиридесет и пет
орехи и ябълки по средата
рубинени диви лози, небе
небето в очите ти свети
с тъга, клоняща към нула
земята е кръгла защото

та всичко е по-далече
но не преоткриваме света
а само неговите шосета
мириша на теб цялата
миришеш ти на мене
кръгло ми е сърцето
препълнено е

НЕ ТИ ПРОЩАВАМ

не успях да те видя
и по най-безобидния начин
още изтръпвам от името ти
боде ме под гърдната кост
любов
омраза
желание
жажда
не знам
живот
боли ме челото от безмислици
изстива
(къде си)
не ми върна нищо в подкрепа
нямаше и какво
загубил си го на прибиране
ключ на врата ти повесен
а думите са изпитание
което не сме издържали
празно е между редовете
не ми казвай обичам те
нито извинявай
някакви хора някъде спят
връзката се разпада
само с теб мога да мисля
не ти прощавам
като те няма
не се надявай

DOLCEFARNIENTE

неделя е
празен ден
то кой ли е пълен
да ставаш рано
и да им работиш
това ли е пълнота
ръката ми е счупена
какъв късмет
неделя ми е за кой ли ден
какво, че днес е истинската
на нея й е безразлично
тя не ме познава лично
ей така искам времето си
да е само мое
какво ми пука за понеделника
та чак до петъка, не са мои
майната им
аз общувам с джо сатриани
изобщо с испански китари
(николас де анжелис)
(петру гуелфучи)
разбираме се свършено
даже котката ми е навита
да ги слуша
представяте ли си
котак и сатриани
пука ми, искам
и слушаме
и Стинг

ГРАМАТИЧЕСКИ ПРАВИЛНИ БЕЗМИСЛИЦИ

не удържам оцеляването си
в достойна степен
унижава ме болката
сигурно ме учи на нещо
а освен болка – не виждам нищо

(„думите са само рибарска мрежа за смисъла и се захвърлят, щом той бъде хванат“)

но болката е лично изпитание
болка не е дума, а свят
покажете ми изход
мълча и попивам
на предела на възможностите ви

MY GUNS IN THE GROUND

не се страхувам
че ми липсваш
това е нормално, нормално
но не разбирам как се справям
с липсата на треви, които
да разграфят погледа ми към вълните
с липсата на вятъра, който
смила пейзажа
и го премята като луд наесен
(докато спре в подножието на лятната ми
жажда)
с липсата на пясъка под стъпалата ми
по който не помним
че двамата сме газили
но той помни – били сме там
заедно

справям се с предначертанията
как – не знам

не се страхуваш
че ми липсваш
защото знаеш
как
ме събуждаш

BLUE HOLE

седях на ръба на живота
и си люлеех краката в бездната
малки бедуински момичета
трошаха краещници до мен
запрятаха си полите
крещяха от щастие
повикваха поименно всяка
от вълшебните пъстри риби
и те извираха
жълти, оранжеви
червени
червени
червени
скачаха полудели
кълвяха трохите
като гълъби
които никога няма да долитнат в Синай
и изяждаха
и изяждаха
всичко
до ръба
нетраен
...
един много син поглед
ме улови на самия край
чудовището на живота
изплува от бездната
призова ме поименно
от неговите риби бях
надроби ми от хляба

КОГАТО СЕ РОДИХ

необикновеното
ми се случва
прибой ме запраща в скалите
копие ме улучва
в лявото рамо

и под него
боли ме, много ме боли
може би е Знанието за живота
когато се родих
ме болеше
зальгвах ме, че болката е за последно
(малка явно им се видях)
но най-хубавото предстоеше
знаех го, с цялата себе си
обречена съм
на прибои и копия
на стихии и лов
необикновеното
все да ме застига
и болка да е
но ще е

любов

КРАЙ

© 2007 Бинка Пеева

Източник: Авторът

Публикация

Бинка Пеева

На копието ти, любими!

Стихове и истории за мъртви мъже и любви
Фондация КОМ, София, 2007

Редактори: Алек Попов, Румен Леонидов

Коректор: Филипика Бондокова

Дизайн: Асен Баръмов, www.glyph-media.com

Снимка на корицата: Пейо Колев, www.peyo.info

ISBN 978-954-8745-01-7

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8360>]